

บทที่ 5

เจตนาในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็ง

ในบทนี้จะกล่าวถึงเจตนาที่พบในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์และผู้ป่วย ไกรซ์และเซอร์ล เรียกเจตนาในการสื่อสารว่าคือความหมายที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการสื่อ (what is meant) ซึ่งเกิดขึ้นเบื้องหลังถ้อยคำหรือปริจเฉทหนึ่งๆ (what is said) ดังที่จอห์นสโตน (Johnstone, 2002) กล่าวไว้ว่า เจตนาปริจเฉทคือคำตอบของคำถามที่ว่า ผู้ผลิตหรือผู้กล่าวปริจเฉทนั้นต้องการทำอะไร สำหรับจอห์นสโตนการวิเคราะห์ปริจเฉทจึงต้องใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามทฤษฎีวิัจจนกรรม ร่วมกับการวิเคราะห์บริบทภายในอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์เจตนาปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งตามแนวทางดังกล่าว พบว่า (5.1) เจตนาหลักในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์ คือ (5.1.1) การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษา (5.1.2) การรณรงค์ให้ป้องกันและตรวจคัดกรองโรคมะเร็ง และ (5.1.3) การปลอบใจและให้กำลังใจผู้ป่วย (5.2) เจตนาในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย คือ (5.2.1) การแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งและการรักษา (5.2.2) การแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นในขณะที่เจ็บป่วยทั้งด้านลบและด้านบวก และ (5.2.3) การปลอบใจและให้กำลังใจผู้ปวยมะเร็งคนอื่นๆ รวมทั้งญาติของผู้ป่วยและตนเอง ซึ่งเจตนาเหล่านี้สามารถสังเกตได้จากวัจจนกรรม และรูปภาพอื่นๆ เช่น อภิภาษา และ คำถามเชิงสำนวนโวหาร ที่ปรากฏอยู่ในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์และผู้ป่วย หัวข้อ (5.3) จะเป็นการสรุปผลการวิเคราะห์เจตนาและวัจจนกรรมที่ใช้แสดงเจตนา ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 เจตนาปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์

5.1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษา

ในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์นั้น เจตนาหลักประการหนึ่งของแพทย์คือการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษา ซึ่งแพทย์อยู่ในฐานะของผู้ที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคมะเร็งและมีประสบการณ์ในการรักษาโรคแก่ผู้ป่วยและประชาชนทั่วไป ผู้ป่วยและประชาชนเองก็ยอมรับในความ สามารถและบทบาทนี้ของแพทย์ การให้ความรู้ของแพทย์สังเกตได้จากวัจจนกรรมต่างๆที่แพทย์นำมาเป็นกลวิธีในการให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของโรคมะเร็งและการรักษา เช่น การบรรยายเกี่ยวกับธรรมชาติด้านต่างๆของโรคมะเร็ง การตรวจวินิจฉัยโรค และการรักษาโรคมะเร็ง นอกจากนี้ยังมีเตือนและการแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพขณะเจ็บป่วยด้วย

การบรรยายเกี่ยวกับธรรมชาติด้านต่างๆของโรคมะเร็งและการรักษาโรคนี้นี้ เป็นการนำความเป็นจริงทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษามาแสดงให้ผู้ป่วยและประชาชนทั่วไปได้ทราบ การบรรยายของแพทย์จึงมักอยู่ในรูปของประโยคบอกเล่าที่บรรยายความเป็นจริงด้านต่างๆของโรคมะเร็ง เช่น การบอกว่าโรคมะเร็งคืออะไร สาเหตุที่ทำให้เกิดโรครึ้นในร่างกายมีอะไรบ้าง กระบวนการเกิดโรคมะเร็งในร่างกายมีขั้นตอนอย่างไร อาการใดคืออาการที่บ่งบอกว่า เป็นโรคมะเร็ง ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (338) มะเร็ง ก็คือ เนื้อร้าย ที่รุกรานร่างกาย ซึ่งก็เป็นความคิดปกติในระดับเซลล์ทำให้เซลล์กลายพันธุ์อย่างถาวร กลายเป็นเนื้อร้าย อิทธิฤทธิ์ของเนื้อร้าย คือ เซลล์ที่ผิดปกติจะแบ่งตัวเร็วมากขึ้น และก่อกบฏออกนอกเหนือการควบคุมของร่างกาย แล้วเริ่มรุกรานเนื้อเยื่อต่างๆ บริเวณใกล้เคียง (DW 2)
- (339) มะเร็งเป็นโรคเรื้อรังโรคหนึ่ง เกิดขึ้นได้กับทุกๆอวัยวะของร่างกาย เนื่องจากเซลล์ของอวัยวะนั้นๆ เกิดการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วผิดปกติ ไม่อยู่ในการควบคุมของร่างกาย เซลล์เหล่านั้นจะเจริญอย่างรวดเร็ว เป็นก้อนโตขึ้นเรื่อยๆหรือกลายเป็นแผลเรื้อรังทำลายอวัยวะที่เกิดโรค กดเบียดทับ หรือลุกลามทำลายอวัยวะข้างเคียง หรือแพร่กระจายเข้าต่อมน้ำเหลืองที่อยู่ใกล้ๆกับอวัยวะนั้น ถ้าลุกลามมากขึ้นจะแพร่กระจายไปยังต่อมน้ำเหลืองที่อยู่ไกลออกไป และแพร่กระจายเข้ากระแสโลหิตไปเจริญเติบโตตามอวัยวะต่างๆขยายออกไปทั่วร่างกายได้ เช่น แพร่ กระจายไปปอด ตับ กระดูก และสมอง เป็นต้น ลักษณะต่างๆที่กล่าวมาแล้วจะทำให้มีอวัยวะที่มีเนื้อมะเร็งอยู่ทำงานไม่ได้ในที่สุด ถ้าไม่มีการรักษาอย่างถูกต้องทันทั่วที่ผู้ป่วยจะเสียชีวิต (DW 20)
- (340) เนื้องอกกับมะเร็ง...ต่างกันอย่างไร อธิบายได้คร่าวๆคือ เนื้องอกเป็นก้อนเนื้อที่งอกขึ้นในอวัยวะต่างๆ เนื้องอกอาจทำให้เกิดปัญหาการกดทับอวัยวะต่างๆภายในร่างกาย แต่ไม่สามารถลุกลามเข้าไปในเนื้อเยื่ออื่นๆได้หากรักษาด้วยการผ่าตัดก็จะหายเป็นปกติ ส่วนมะเร็งหรือเนื้อร้าย เป็นเนื้องอกที่สามารถลุกลามเข้าไปในเนื้อเยื่อชนิดอื่นๆได้ ทั้งที่อยู่ในบริเวณรอบๆใกล้เคียงหรือไกลออกไป (DW 22)

จากตัวอย่าง (337) – (339) ข้างต้น แพทย์ใช้คำว่า คือ เป็น หมายถึง ในถ้อยคำต่างๆเพื่อช่วยในการบรรยายว่าโรคมะเร็งคืออะไร เช่น ในถ้อยคำที่ว่า “มะเร็ง ก็คือ เนื้อร้าย” ใน (337) “มะเร็งเป็นโรคเรื้อรังโรคหนึ่ง” ใน (338) และการอธิบายความแตกต่างของเนื้องอกธรรมดาและเนื้องอกมะเร็ง ที่สังเกตได้จากคำกริยา อธิบาย ในถ้อยคำที่ว่า “เนื้องอกกับมะเร็ง...ต่างกันอย่างไร อธิบายได้คร่าวๆคือ” ใน (339) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแพทย์กำลังอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับโพลีป เนื้องอกธรรมดา และเนื้องอกมะเร็งอยู่

ตัวอย่างการบรรยายธรรมชาติด้านอื่นๆของโรคมะเร็งที่พบได้ทั่วไปในปริจเฉทเกี่ยวกับโรค มะเร็งของแพทย์ เช่น การอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของมะเร็ง กระบวนการเกิดโรค อาการ ระยะของโรค ปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรค และสารก่อมะเร็ง ซึ่งเป็นการบรรยายหรือนำเสนอความเป็นจริง

เกี่ยวกับโรคมะเร็งในด้านดังกล่าวให้ผู้ป่วยและประชาชนได้ทราบหรือมีความรู้เกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (341) โรคมะเร็งปอดมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆดังนี้
1. การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดของการเกิดมะเร็งปอด ...
 2. แผลที่เกิดจากวัณโรคปอด
 3. อากาศที่มีไอระเหยของน้ำมันดิน
 4. สารก่อมะเร็งที่อาจเป็นสาเหตุของโรค (DW 13)
- (342) การดำเนินโรค ลำดับลักษณะการลุกลามและการแพร่กระจายของโรค เช่น มะเร็งปอด มีลักษณะการดำเนินโรคเป็นลำดับๆดังนี้ โดย 1) จะเริ่มเป็นก้อนเล็กๆในเนื้อปอดก่อน 2) ก้อนจะโตขึ้น 3) ลุกลามเข้าเนื้อเยื่อปอดข้างเคียง 4) ลุกลามเข้าต่อมน้ำเหลืองในช่องปอด และ 5) ลำดับ/ระยะสุดท้ายของโรค คือ การแพร่กระจายเข้าตามกระแสเลือด แพร่ไปสู่อวัยวะต่างๆ เช่น กระดูก คับเป็นต้น มะเร็งแต่ละชนิดอาจมีการดำเนินโรคเหมือนกันหรือต่างกันก็ได้ (DW 20)
- (343) ระยะของโรคมะเร็ง คือ ภาวะการลุกลาม/ แพร่กระจายของโรค ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากที่บอกถึงวิธีการรักษาโรคและใช้พยากรณ์ผลของการรักษา และเป็นตัวบอกระดับของผู้ป่วย (DW 20)
- (344) ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดมะเร็งต่อมน้ำเหลือง คือ อายุที่เพิ่มขึ้น และภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ที่ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน (DW 5)
- (345) สารก่อมะเร็ง หมายถึง สารที่ร่างกายได้สัมผัสหรือได้รับเข้าไปภายในร่างกายแล้วทำให้เกิดโรคมะเร็งขึ้น โดยความหมายโดยทั่วไปแล้ว คำว่าสารก่อมะเร็งส่วนใหญ่จะหมายถึงสารเคมีซึ่งจัดเป็นสารก่อมะเร็งกลุ่มใหญ่ที่สุด และรวมถึงสารกายภาพ (Physical Agent) ได้แก่รังสีต่างๆ พยาธิบางชนิด ฯลฯ เป็นต้น (DW 72)
- (346) โรคมะเร็งปากมดลูกจะมีอาการที่ต่อเนื่องเข้าสู่ระยะลุกลาม (Invasive) ดังเช่น เลือดออกทางช่องคลอด ตกขาวปนเลือด มีกลิ่นเหม็น ประจำเดือนมานาน มีเลือดออกหลังมีเพศสัมพันธ์ (เป็นอาการเฉพาะที่ต้องตรวจหามะเร็งปากมดลูกโดยรีบด่วน) ปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะปนเลือด ปัสสาวะบ่อย ปัสสาวะไหลออกทางช่องคลอด ถ่ายอุจจาระลำบาก ท้องผูก ถ่ายบ่อย ถ่ายเป็นเลือด มีเลือดออกทางทวารหนัก มีอุจจาระออกทางช่องคลอด โลหิตจาง กินไม่ได้นอนไม่หลับ น้ำหนักลด ผอมแห้ง ขาบวม ซึม ไตวาย (DW 11)

จากตัวอย่างข้างต้น แพทย์บรรยายเกี่ยวกับสาเหตุของโรคมะเร็ง (340) และการดำเนินของโรค (341) ด้วยการเรียงลำดับสาเหตุที่ทำให้เกิดโรค และเรียงลำดับขั้นตอนก่อนหลังของการดำเนินของโรค สังเกตได้จากการใช้ลำดับของตัวเลข ได้แก่ 1,2,3,4,5 เพื่อช่วยในการบรรยาย ส่วนการบรรยายเกี่ยวกับระยะของโรค ปัจจัยเสี่ยงและสารก่อมะเร็งในตัวอย่าง (342) – (344) คำว่า คือ และ หมายถึง ช่วยแสดงให้เห็นการบรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ของแพทย์ ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำที่ว่า “ระยะของโรคมะเร็ง คือ” (342) “ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดมะเร็งต่อมน้ำเหลือง” (344)

น้ำเหลือง คือ” (343) และ “สารก่อมะเร็ง หมายถึง” (344) ส่วนการอธิบายเกี่ยวกับอาการในตัวอย่าง (345) แพทย์ใช้วิธีการยกตัวอย่างหลังคำว่า เช่น เพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นอาการใดบ้างเป็นอาการของ มะเร็งปากมดลูก เช่น เลือดออกทางช่องคลอด ตกขาวปนเลือด มีกลิ่นเหม็น เป็นต้น

ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจร่างกาย เนื่องจากการตรวจเพื่อวินิจฉัยโรคมะเร็งมีอยู่หลายวิธีและหลายขั้นตอน เช่น การตรวจแมมโมแกรม การตัดชิ้นเนื้อไปตรวจ การทำอัลตราซาวด์ การเอ็กซเรย์ และการส่องกล้องเข้าไปตรวจในลำไส้ เป็นต้น จึงมักพบการอธิบายเกี่ยวกับการตรวจร่างกายที่จำเป็นต่อการวินิจฉัยโรคมะเร็งแต่ละชนิดว่ามีอะไรบ้าง มีวัตถุประสงค์ในการตรวจอย่างไร และมีลำดับขั้นตอนการตรวจอย่างไร ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (347) การตรวจแมมโมแกรม คือ การตรวจเพื่อคัดกรองโรค โดยการใช้อ็กซเรย์ขนาดต่ำตรวจดูเนื้อเยื่อในเต้านม (DW 14)
- (348) นีดเคิล ไบออปซี (Needle Biopsy) คือ เอาเข็มสอดเข้าไปตัดเนื้อของต่อมลูกหมาก แล้วเอาเนื้อที่ได้ไปตรวจดูลักษณะของเซลล์ว่าผิดปกติเป็นมะเร็งหรือไม่ นอกจากนั้นยังดูว่าเซลล์ของมะเร็งนั้นรุนแรงแค่ไหนโดยอาศัยหลักของกลีซันสกอร์ (Gleason Score) โดยนายแพทย์ D.F. Gleason หมอทางพยาธิวิทยา... (PW 6)
- (349) การเก็บชิ้นเนื้อโดยการผ่าตัด ซึ่งก็หมายความว่าตรงตัว ครับ ผ่าตัดเพื่อเอาชิ้นเนื้อส่งห้องแล็บ ตรวจดูโครงสร้างเซลล์ว่าเป็นเซลล์มะเร็งหรือไม่ วิธีนี้หมอก็คงจะอธิบายให้ตรงเฉพาะที่ หรือ บางครั้งก็อาจจำเป็นต้องใช้ยาสลบแล้วกรีดเปิดผิวหนังบริเวณเนื้อที่ตรวจเจอ แล้วนำเอาบางส่วนของก้อนเนื้อออกมา (DW 14)
- (350) มะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักมักพบในคนที่มีอายุเฉลี่ยกลางคนไปแล้ว มีบันได 3 ขั้นตอนในการตรวจดังนี้
บันไดการตรวจขั้นที่ 1 การตรวจด้วยการคลำทางทวารหนัก
บันไดการตรวจขั้นที่ 2 การตรวจดูเลือดในอุจจาระ (Guaiac test) ...
บันไดการตรวจขั้นที่ 3 การตรวจโดยใช้กล้องส่องตรวจ (Proctoscopy หรือ Sigmoidoscopy) (DW 2)

ตัวอย่างข้างต้นแพทย์บรรยายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการตรวจต่างๆ เช่น แมมโมแกรม นีดเคิล ไบออปซี และการเก็บชิ้นเนื้อโดยการผ่าตัดของแพทย์ สังเกตได้จากการใช้คำว่า คือ หมายความว่า ในถ้อยคำต่างๆ ได้แก่ “การตรวจแมมโมแกรมคือ” “นีดเคิล ไบออปซี ... คือ” และ “การเก็บชิ้นเนื้อโดยการผ่าตัด ซึ่งก็หมายความว่าตรงตัว ครับ ผ่าตัดเพื่อเอาชิ้นเนื้อส่งห้องแล็บ” ส่วนการให้ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการตรวจก่อนหลัง อาจสังเกตได้จากการใช้ตัวเลข 1, 2, 3 เพื่อบอกว่าตรวจแบบใดก่อนหลังดังในถ้อยคำที่ว่าที่ ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 ในตัวอย่าง (349)

แพทย์มักอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของวิธีการตรวจแต่ละประเภทด้วย สังเกตได้จากการใช้คำว่า เพื่อ ในตัวอย่างต่อไปนี้ ซึ่งแสดงการอธิบายวัตถุประสงค์ของวิธีการตรวจร่างกาย 4 แบบ

คือ การตรวจชิ้นเนื้อทางพยาธิวิทยา การเอกซเรย์สนามแม่เหล็ก (PET Scan/ Positron – Emission Tomography) หรือ การอัลตราซาวด์ และการ चुคมคลุก

- (351) ตรวจโดย PET Scan เป็นการตรวจโดยใช้สารอาบรังสี (Radioactive) สร้างภาพ 3 มิติ เพื่อตรวจดูรายละเอียดว่า มะเร็งส่วนไหนกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยในการรักษา (DW 11)
- (352) การตรวจอัลตราซาวด์จะช่วยบอกขนาดและทิศทางของมะเร็งเพื่อพิจารณาวางแผนการรักษาอย่างเหมาะสมต่อไป แต่ไม่จำเป็นต้องใช้กับผู้ป่วยทุกรายเสมอไป (DW6)
- (353) เมื่อใดก็ตามที่วินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเต้านมแล้วเนี่ย หลังจากการรักษาจะมีการแนะนำให้ทำเอ็กซเรย์เต้านมหรือที่เรียกว่าแมมโมแกรมปีละครั้ง เหตุผลก็คือ เพื่อที่จะดูการเกิดมะเร็งเต้านมอีกข้างหนึ่งว่าเป็นหรือเปล่าเนอะ เพื่อจะ เอ่อ คั่นเจอในระยะแรกๆจะได้รักษากันต่อไป (DS 15)

ในตัวอย่างข้างต้นคำว่า เพื่อ ช่วยแสดงให้เราเห็นว่าแพทย์กำลังอธิบายวัตถุประสงค์ของวิธีการตรวจแต่ละวิธี เช่น “ตรวจโดย PET Scan... เพื่อตรวจดูรายละเอียดว่า มะเร็งส่วนไหนกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยในการรักษา” (350) “การตรวจอัลตราซาวด์ เพื่อพิจารณาวางแผนการรักษาอย่างเหมาะสมต่อไป” ใน (351) “และ “แมมโมแกรมปีละครั้ง ...เพื่อที่จะดูการเกิดมะเร็งเต้านมอีกข้างหนึ่งว่าเป็นหรือเปล่าเนอะ เพื่อจะ เอ่อ คั่นเจอในระยะแรกๆจะได้รักษากันต่อไป” (352)

ตัวอย่าง (353) มาจากบทสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย เป็นตัวอย่างการอธิบายเกี่ยวกับการรักษาด้วยการให้เคมีบำบัดหลังจากได้รับการผ่าตัดไปแล้ว ว่าเป็นขั้นตอนการรักษาที่แพทย์จะ ทำเพื่อป้องกันการมีเนื้องอกมะเร็งขึ้นซ้ำในบริเวณเดิม

(354)

1	ญาติผู้ป่วย:	ก็เลยอยากให้มันแห้ง ก็เลยอยากได้น้ำยาตัวนี้เนี่ย อะ ไรอย่างเงี้ย เอ่อเนื้องอกอะไร ยังจึ๊กรับ
2		
3	แพทย์:	ไม่ใช่ ไอ้เนี่ย อธิบายยังจึ๊ คือตัดออกไปแล้วเนี่ยหายแล้ว นะ มันเรียบร้อยไปแล้ว ที่ตัดไป สิ่งที่จะให้เนี่ยก็คือป้องกันไง นะป้องกันไม่ให้มันขึ้นมา โดยทั่วไปเนี่ยมันขึ้นอยู่กับว่าถ้าสภาพเราอยู่เนี่ย มันมักจะขึ้นในช่วงปีสองปีแรกอะ ถ้าเราสามารถป้องกันได้เนี่ย หลังจากนั้นเนี่ยโอกาสที่จะขึ้น น้อย เอ่อเนี่ย
4		
5		
6		
7		
8		
9	ญาติผู้ป่วย:	ป้องกันดีกว่าไหมมัย
10	ผู้ป่วย:	ป้องกันไว้ก่อน
11	แพทย์:	ก็ให้เคมี แล้วก็เดี๋ยวจ้เข้าไปนอนตรวจ นะ เข้าไปห้องหนึ่งเนี่ย นะ (DS 1)

แพทย์มักอธิบายขั้นตอนการตรวจรักษาให้ผู้ป่วยได้ทราบด้วยว่าผู้ป่วยจะต้องได้รับการตรวจรักษาวิธีการใดก่อนหลัง ซึ่งอาจสังเกตได้จากคำบอกเล่าด้ขั้นตอนว่าวิธีการตรวจและรักษาใดทำก่อนและหลัง และมีบอกรายละเอียดวิธีการรักษาแต่ละวิธีว่าทำอะไรด้วย เพื่อให้ผู้ป่วยทราบว่าเกิดอะไรขึ้นกับร่างกายของผู้ป่วยบ้างขณะกำลังทำการรักษา ซึ่งสังเกตได้จากคำกริยาทางหัตถการและชื่อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ต่างๆ เช่น “เก็บชิ้นเนื้อ” “สอดส่วนหัวของเครื่องตรวจอัลตราซาวด์เข้าไปทางทวารหนัก” “ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ” “ฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำ” และ “กำหนดจุดที่จะฉายแสง” เป็นต้น และในส่วนของ การรักษาด้วยยาเคมีบำบัด มักมีการอธิบายกลไกการทำงานของยาเคมีบำบัดในร่างกายหลังจากฉีดยาเข้าเส้นเลือดไปแล้วร่วมด้วย และผลข้างเคียงหรือผลกระทบของยาเคมีต่อร่างกายผู้ป่วย ซึ่งการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้สังเกตได้จาก การปรากฏของคำที่แสดงกลไกการทำงานของยา เช่น คำว่า *ออกฤทธิ์ กระบวนการทำงาน ผลข้างเคียง คุณสมบัติของเคมีบำบัดในการรักษาโรคมะเร็ง* ประเด็นเหล่านี้พบได้บ่อยในบริบทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์เช่นกัน

นอกจากนี้การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์ยังมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันโรคมะเร็ง การปฏิบัติตนต่างๆขณะเจ็บป่วย ขณะรับการรักษาและการปฏิบัติตนหลังการรักษาด้วย โดยแพทย์มักให้ความรู้เกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ผ่านรูปภาพแสดงการแนะนำ การเตือนและการสั่ง เพื่อให้ผู้ป่วยและประชาชนทั่วไปได้ทราบและปฏิบัติตามสิ่งที่แพทย์เห็นว่าเป็นประโยชน์ ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (355) ควรรับประทานอาหารที่สุกและสะอาดครบทุกหมู่ และดื่มน้ำให้พอเพียงอย่าขาดยาที่แพทย์ให้ ผู้ป่วยจะต้องมาพบแพทย์โดยสม่ำเสมอ อย่าเลิกการรักษากลางคัน เพราะจะทำให้โรคคือยา และรักษายากขึ้น (DW 31)
- (356) อาการที่สำคัญที่ควรสงสัยว่าเป็นมะเร็งกล่องเสียงคือ เสียงแหบเรื้อรังที่เกิดขึ้นโดยไม่มีสาเหตุ นำ หรือได้รับการรักษาอาการเสียงแหบด้วยยาและการพักเสียงอย่างเต็มที่สองถึงสามสัปดาห์แล้วไม่ดีขึ้น หรือมีเสียงเปลี่ยนร่วมกับอาการหายใจขัดหรือกลืนลำบาก หากมีอาการเหล่านี้ ต้องรีบไปพบแพทย์ (DW 5)
- (357) เราต้องกินให้เยอะ ทำใจให้สดชื่น กินเยอะแต่ห่อเหี่ยว กินแต่ไขมัน กินแต่แป้ง ก็ไม่มีประโยชน์ ไม่ออกกำลังกายเลย นอนไม่พอ นะคะ ไม่นอนเลย มันก็ไม่ ไม่สร้างขึ้นมา ต้องทำพวกนี้ไว้ค่ะ แล้วอย่าไปเหี่ยว ทำให้สดชื่นไว้ร่างกายเราจะค่อยๆฟื้นคืนสภาพ (DS 17)
- (358) การป้องกันการเกิดมะเร็งเต้านม นะคะ การใช้สำหรับการป้องกันการเกิดมะเร็งได้ทุกชนิดนะฮะ ก็คือ การเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิต หนึ่งก็คือแนะนำให้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ นะครับ งดดื่มเหล้า ถ้าเป็นมะเร็งชนิดอื่นไม่แนะนำ แต่ถ้าเป็นมะเร็งปอด แนะนำงดสูบบุหรี่ นะครับ ที่นี้เรื่องงดอาหาร ไขมันสูงกับเนื้อแดงเนี่ยต้องบอกว่ มัน ไม่มีข้อมูลที่บอกว่าช่วยป้องกันการเกิดมะเร็งเต้านมนะครับ แต่ว่า ก็สำหรับมะเร็งชนิดอื่นๆ เขาก็แนะนำกัน ในแง่ของการ

รับประทานผัก ผลไม้มากขึ้น ก็ไม่มีข้อมูลว่าจะช่วยป้องกันการเกิดมะเร็งเต้านมได้ แต่ มะเร็งชนิดอื่นแนะนำให้ทานผักผลไม้มากขึ้น การควบคุมน้ำหนัก ไม่ให้อ้วนมากเกินไป อันนี้ก็ เป็น เอ่อ หนทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันการเกิดมะเร็งเต้านมได้ (DS.15)

- (359) ท้องเสีย ในบางคนก็เกิดขึ้นได้ท้องเสียส่วนหนึ่งเป็นผลจากยาเคมีบำบัดเหมือนกัน ทั้งท้องเสีย ทั้ง ท้องผูก จันทน์ดำ แล้วก็ คำแนะนำทั่วไป ทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ สะอาดเพื่อลดอาการติดเชื้อ เพราะฉะนั้นใครที่ชอบกินส้มตำ จกเว้นไว้ก่อน นะ กินอาหารที่สุกสะอาด แล้วก็ย่อยง่าย อ่อนๆ นะคะ แล้วก็ไม่ต้องทำงานเยอะ กากใยน้อยเช่นกล้วย งคคิมชากาแฟ แล้วก็ในบางราย ช่วงให้ ยาเคมีบำบัดอาจรู้สึกตัวเหม็น อาหารที่ทอด มีกลิ่นเหม็น ก็หลีกเลี่ยงพวกอาหารที่ทอด จะช่วย ได้เยอะเลย นะคะ แล้วก็ อ่า หลีกเลี่ยงอาหารที่ทำให้เกิดแก๊สนะคะ คิมน้ำคิมมากๆ (DS.13)

การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการแนวทางป้องกันโรคมะเร็งเต้านมของแพทย์สังเกตได้จากคำกริยาแสดงการแนะนำเช่น *แนะนำ* กริยาแสดงการกลบเกลื่อนได้แก่ *ควร* *ไม่ควร* และการแนะนำอย่างตรงไปตรงมา ดังแสดงจะเห็นได้ในถ้อยคำที่ว่า “ควรรับประทานอาหารที่สุกและ สะอาดครบทุกหมู่” ใน (354) “แนะนำให้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ” “แนะนำงดสูบบุหรี่” และ “แนะนำให้ทานผักผลไม้” ในตัวอย่าง (355) ซึ่งเป็นการแนะนำการป้องกันการเกิดมะเร็ง เต้านม การให้ข้อมูลการปฏิบัติตนส่วนหนึ่งแสดงผ่านการแนะนำอย่างตรงไปตรงมาในรูปคำตั้ง เช่นในถ้อยคำที่ว่า “ต้องรีบไปพบแพทย์” ใน (356) “เราต้องกินให้เยอะ ทำใจให้สดชื่น” ใน (357) “งคคิมชากาแฟ” “หลีกเลี่ยงอาหารที่ทอด” ใน (358) โดยการกระทำหลักๆที่เป็นประโยชน์ที่แพทย์ แนะนำในถ้อยคำนี้คือ การทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและสะอาด เพราะผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัด จะมีภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้มีอาการท้องเสียได้ง่าย การให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนผ่านรูปภาพ แสดงการตั้งนั้น แพทย์อยู่ในฐานะที่เป็นผู้ทรงความรู้และมากด้วยประสบการณ์เกี่ยวกับการรักษา โรคมะเร็ง มักสั่งให้ผู้ป่วยปฏิบัติตนหรือกระทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ และรูป ภาษาแสดงการสั่งของแพทย์อาจช่วยทำให้ผู้ป่วยเข้าใจว่าเป็นคำสั่งที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

การให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนส่วนหนึ่งแสดงออกมาในรูปของการเตือนให้ผู้ป่วยไม่ ทำในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกายของผู้ป่วย ซึ่งการเตือนของแพทย์นั้นอาจสังเกตได้ จากคำกริยา เช่น *เตือน* และถ้อยคำที่มีเนื้อหาของถ้อยความเป็นไปตามเกณฑ์เงื่อนไขการเตือนที่ เซอร์ลเสนอไว้ว่า การเตือนมักเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคต ผู้พูดเชื่อว่าจะมีเหตุการณ์บางอย่าง เกิดขึ้นกับผู้ฟัง ซึ่งทำให้ผู้ฟังเสียประโยชน์ แต่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นจริง หรือไม่ ผู้พูดเชื่อว่าการเสียประโยชน์จากเหตุการณ์นี้จริงๆ และผู้พูดมีความพยายามที่จะสื่อให้ ผู้ฟังเห็นว่าตนเองอาจเสียประโยชน์จากเหตุการณ์นี้จริงๆ ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (360) ถ้ายังไม่แน่ใจว่ามะเร็งเต้านมหาย อย่าเสี่ยงหรือพลาดตั้งท้องเด็ดขาด เดี่ยวจะหาว่าหมอไม่เตือน

(DW 14)

- (361) คำเตือนจากหมอกคงต้องบอกว่า เชื้ออะไรก็เชื้อได้ วิธีการใดที่ทำแล้วสบายใจ ไม่ก่อให้เกิดโทษก็ทำเถอะครับ ตามสะดวกแก่ฐานะและอัตรา แต่อย่าทิ้งการรักษาแผนปัจจุบันเลยครับ (DW 14)

ถ้อยคำของแพทย์ที่มีการใช้คำว่า เตือน และคำนาม คำเตือน ที่ว่า “อย่าเสี่ยงหรือพลาดตั้งท้องเด็ดขาด เดี่ยวจะหาว่าหมอไม่เตือน” ใน (359) สิ่งทีแพทย์เตือนคือ เรื่องตั้งท้องขณะเป็นมะเร็งเต้านม ทำให้ผู้ป่วยทราบว่าการตั้งท้องขณะที่ผู้ป่วยเป็นมะเร็งเต้านมเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำหรือไม่ควรให้เกิดขึ้นเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนอกจากคำว่า เตือน แล้ว ส่วนของถ้อยคำช่วยที่แสดงการเตือนด้วยคือ “อย่าเสี่ยงหรือพลาดตั้งท้องเด็ดขาด” ในตัวอย่าง (360) แพทย์เตือนผู้ป่วยว่า การทิ้งการรักษาแผนปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะจะทำให้เสียโอกาสและเวลาที่มีค่าในการรักษาไป สังเกตได้จากถ้อยคำที่ว่า “คำเตือนจากหมอกคงต้องบอกว่า เชื้ออะไรก็เชื้อได้ ... แต่อย่าทิ้งการรักษาแผนปัจจุบันเลยครับ”

นอกจากนี้ยังพบ อภิภาษา แสดงเจตนาในการให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคมะเร็งและวิธีการรักษาของแพทย์ด้วย ตัวอย่างของอภิภาษาที่แสดงเจตนาในการให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคมะเร็งของแพทย์อยู่ในรูปของถ้อยคำที่แสดงถึงเจตนาที่จะให้ความรู้โดยตรง เช่น ถ้อยคำที่ว่า “เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ” และ “เพื่อเผยแพร่เป็นแหล่งความรู้” เป็นต้น ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

- (362) ผมเป็นหมอรักษาโรคมะเร็งมาหลายสิบปี เจอเคสสาหัส สาหัสมานับไม่ถ้วน แต่ในขณะเดียวกันเคสที่ทำให้ทั้งผมและคนไข้ภูมิใจก็มีมาก หากจะให้เล่าเรื่องมะเร็งเต้านมคงเล่าไม่จบ แต่ที่ตั้งใจเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ก็เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และเพื่อรณรงค์ให้หญิงไทยใส่ใจตรวจเต้านมมากขึ้น เพราะมะเร็งเต้านมนั้นหากตรวจพบในระยะแรก โอกาสในการรักษาให้หายขาดเป็นไปได้สูง

(DW 14)

- (363) เนื่องในโอกาสที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีอายุครบ 60 ปี แห่งการก่อตั้ง คณาจารย์ทุกคนในคณะฯ จึงได้ร่วมกันจัดทำหนังสือชุด “ความรู้ทางการแพทย์สู่ประชาชน” โดยจัดทำเป็นรูปเล่มที่น่าอ่าน ด้วยภาษาชาวบ้านที่เข้าใจง่าย และจะจัดทำออกมาเป็นเรื่อยๆ จำนวนหลายเล่มติดต่อกัน และเล่มที่ท่านถืออยู่ในมือขณะนี้คือ “รู้ทันมะเร็ง...โรครที่ป้องกันและรักษาได้” (DW 5)

- (364) เรื่องการเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องของโรคมะเร็ง จึงเป็นเรื่องที่ดิฉันคิดฝันมานาน มาสมหวังเมื่อคุณรัตนานแห่งสำนักพิมพ์สุขภาพใจ ได้ติดต่อให้ดิฉันเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับ โรคมะเร็ง เพื่อเผยแพร่เป็นแหล่งความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชน (DW 11)

- (365) สวัสดิ์ครับท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน วันนี้ก็ถือเป็นโอกาสอันดี ที่สาขาวิชาเคมีบำบัดจะได้ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับมะเร็งเต้านม ที่นี้ หัวข้อเรื่องมันดูเหมือนกับจะน่ากลัวนะ มะเร็งเต้านมมันคล้ายร้ายใกล้ตัวผู้หญิง แต่จริงๆ แล้วเนี่ยโรคมะเร็งเนี่ยเป็นโรคที่เราสามารถที่จะรักษา

ได้ และสามารถที่จะรักษาให้หายขาดได้ ถ้าเรากันพบในระยะเริ่มต้น ฉะนั้นเป็นจุดสำคัญนะฮะที่
ผู้หญิงทุกคนเนี่ยควรต้องดูแลตัวเอง(DS 15)

(361) – (364) เป็นตัวอย่างการใช้อภิภาษาเพื่อบอกให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนหรือ
แพทย์มีเจตนาที่จะให้ความรู้ ดังจะเห็นได้จากคำว่า ความรู้ ในถ้อยคำที่ว่า “เพื่อให้ความรู้ความ
เข้าใจ...” ใน (361) “ความรู้ทางการแพทย์สู่ประชาชน” ใน (362) “การเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องของ
โรคมะเร็ง” และ “เพื่อเผยแพร่เป็นแหล่งความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชน” ใน (363) และ “ให้
ความรู้กับประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับมะเร็งเต้านม” ใน (364)

5.1.2 การรณรงค์ให้ป้องกันและตรวจคัดกรองโรคมะเร็ง

การรณรงค์ให้ป้องกันและตรวจคัดกรองโรคมะเร็งเป็นอีกเจตนาหนึ่งที่พบในปริจเฉท
โรคมะเร็งของแพทย์ เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการป้องกันและเฝ้าระวังโรคด้วยการ
หมั่นสำรวจความผิดปกติของร่างกายด้วยตนเองและเข้ารับการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งประจำปี
โดยแพทย์ เพราะโรคมะเร็งเป็นแล้วรักษาให้หายขาดได้ยาก การป้องกันและเฝ้าระวังจึงดีกว่าการ
รักษา และการตรวจพบมะเร็งในระยะแรกจะช่วยให้มีโอกาสในการรักษามากขึ้น แต่ประชาชน
ส่วนใหญ่มักละเลยไม่ให้ความสำคัญทำให้อุบัติการณ์การเกิดโรคมะเร็งในประชาชนเพิ่มมากขึ้นทุกปี
และผู้ป่วยที่มาพบแพทย์ส่วนใหญ่ก็มักเป็นผู้ป่วยมะเร็งระยะแพร่กระจายหรือระยะท้ายซึ่งโอกาส
ในการรักษาโรคนี้น้อย ปัจจุบันมะเร็งจึงเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของคนไทย โดยมีผู้เสียชีวิต
จากโรคมะเร็งจำนวนมากประมาณห้าหมื่นคนต่อปี (กองบรรณาธิการใกล้หมอ, 2551)

แพทย์จึงพยายามรณรงค์เพื่อเชิญชวน โนม์นำให้ประชาชนเห็นว่ามะเร็งเป็นโรคที่สามารถ
ป้องกันได้ พร้อมให้ข้อมูลว่ามะเร็งระยะแรกรักษาให้หายขาดได้หากตรวจพบแต่เนิ่นๆ และมักจะ
รณรงค์ผ่านรูปภาพแสดงการแนะนำและการสั่งเพื่อให้ปฏิบัติตาม และการเตือนเพื่อให้ตระหนัก
และเห็นถึงอันตรายของโรคมะเร็ง ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (366) “มะเร็งเต้านม” เป็นการแปรสภาพของเนื้อเยื่อในร่างกาย ไม่ใช่เป็นเพราะการรับเชื้อจากอากาศ
หรือสภาพแวดล้อมต่างๆไป เพราะฉะนั้นก็ต้องเอาใจใส่ดูแลตัวเองให้ดี จำหลักการไว้เลยว่า
มะเร็งเต้านมนั้นยิ่งเจอเร็วเท่าไรโอกาสหายก็มีมากเท่านั้น และอาจจะต้องพิจารณาจากหลายๆ
ปัจจัยร่วมด้วยว่าตัวเองอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือไม่ (DW 26)
- (367) ไม่ว่าจะป็นสารก่อมะเร็ง สารก่อกลายพันธุ์ หรือสารเร่งให้เกิดมะเร็ง คงไม่มีใครอยากรับสาร
ต่างๆเหล่านี้เข้าสู่ร่างกาย และในฐานะของประชาชนคนธรรมดาเราคงไม่ต้องลงลึกในด้าน
วิชาการว่า สารอะไรเป็นอะไร แต่สิ่งที่ต้องใส่ใจคือ ควรเลี่ยงสารใดด้วยวิธีใดมากกว่า (DW34)
- (368) ดังนั้นคุณผู้ชายก็ต้องหมั่นตรวจความผิดปกติของเต้านมตัวเองด้วย อย่าคิดเพียงว่า ตัวเองไม่มี
เต้านมแล้วจะไม่มีความเสี่ยง เพราะก็มีอวัยวะที่เรียกว่า “นม” เหมือนกันนะครับ (DW14)

- (369) หมอบอกได้เลยว่า มะเร็งเต้านม หรือมะเร็งที่ไหนดก็ตามในร่างกาย หากตรวจเจอแต่เนิ่นๆ โอกาสรักษาหายมีมาก โดยเฉพาะมะเร็งเต้านมเป็นมะเร็งที่ตรวจได้ง่าย คลำเองก็เจอก้อนได้ อาศัยเพียงความใส่ใจดูแลตัวเอง หมั่นสังเกตร่างกาย ตรงไหนมีความผิดปกติ ปวดบวม ไปงพอง มีก้อนโดยไม่มีสาเหตุ รีบมาหาหมอแต่เนิ่นๆ อย่ากลัวหมอ อย่ารอให้เป็นมากแล้วรักษาไม่หาย (DW 14)
- (370) หนังสือเล่มนี้เขียนจากการรวบรวมข้อมูลเท่าที่มีงานวิจัย จากบรรดาท่านผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ได้ชี้แนะเอาไว้ และพยายามปรับให้เข้าสู่แนวทางที่เป็นจริงนำไปใช้ได้มากที่สุด ซึ่งอาจจะยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน แต่ก็เชื่อมั่นว่าจะมีประโยชน์ต่อผู้อ่านและสังคมไทยบ้าง อย่างน้อยก็เพื่อให้ท่านผู้อ่านตระหนักว่า “ตัวเองป้องกันโรคได้ด้วยตัวเอง” ควรเริ่มทำเสียแต่วันนี้ อย่าชะล่าใจจนโรคร้ายคุกคามคุณเพราะมะเร็งเต้านมนั้นหากตรวจพบในระยะแรก โอกาสในการรักษาให้หายขาดเป็นไปได้สูง (DW 34)
- (371) โอกาสที่จะเกิดโรคมะเร็งนั้น ไม่ว่าใครก็ตามที่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรืออยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ไม่ดี ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเป็นโรคมะเร็งได้ทั้งนั้น ฉะนั้นไม่ควรประมาทว่าตนเองคงจะไม่โชคร้ายหรือคงไม่มีโอกาสเป็นมะเร็ง (DW 2)
- (372) รักตนเองควรที่จะสนใจไปพบแพทย์เพื่อตรวจและค้นหามะเร็งระยะเริ่มแรกก่อนที่จะเป็นมะเร็ง เช่น ตรวจหาเต้านมด้วยตนเอง หรือไปพบแพทย์เพื่อตรวจหามะเร็ง ทุกระบบทุก 1-2 ปี เช่น การตรวจหามะเร็งปากมดลูก การตรวจหามะเร็งด้วยการตรวจแมมโมกราฟีหรืออัลตราซาวด์ (DW 2)
- (373) ปัจจุบันนี้ผู้หญิงทั่วโลกที่ป่วยเป็นมะเร็งเต้านมเพิ่มขึ้นวันละสิบสามคนและเสียชีวิตวันละหนึ่งพันคน เป็นสถิติที่เข้าข่ายภัยคุกคามเงียบ และสาว ๆ ไม่ควรที่จะเพิกเฉยกับสุขภาพของ “เต้า” ตัวเองอีกต่อไป (DW14)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงการแนะนำอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ป่วยและประชาชนหันมาดูแลสุขภาพกันอย่างจริงจัง ด้วยถ้อยคำที่ว่า “ต้องเอาใจใส่ดูแลตัวเองให้ดี จำหลักการไว้เลยว่า มะเร็งเต้านมนั้นยิ่งเจอเร็วเท่าไรโอกาสหายก็มีมากเท่านั้น” ใน (365) “สิ่งที่ต้องใส่ใจคือ ควรเลี้ยงสารใดด้วยวิธีใดมากกว่า” ใน (366) “ต้องหมั่นตรวจความผิดปกติของเต้านมตัวเองด้วย อย่าคิดเพียงว่าตัวเองไม่มีเต้านมแล้วจะไม่มีความเสี่ยง” ใน (367) และ “รีบมาหาหมอแต่เนิ่นๆ อย่ากลัวหมอ อย่ารอให้เป็นมากแล้วรักษาไม่หาย” ใน (368) นอกจากนี้ยังมีการแนะนำผ่านคำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน ควร และ ไม่ควร เช่นในถ้อยคำที่ว่า “ควรเริ่มทำเสียแต่วันนี้” ใน (369) “ควรที่จะสนใจไปพบแพทย์เพื่อตรวจและค้นหามะเร็งระยะเริ่มแรก” ใน (371) และ “สาว ๆ ไม่ควรที่จะเพิกเฉยกับสุขภาพของ “เต้า” ตัวเองอีกต่อไป” ใน (372)

การณรงค์อีกส่วนหนึ่งแสดงผ่านรูปภาพแสดงการเตือน ซึ่งมักมีเนื้อหาในเชิงตักเตือนว่า หากไม่ใส่ใจป้องกันและเฝ้าระวังโรคมะเร็งด้วยการหมั่นตรวจร่างกายแล้ว อาจต้องพบว่าตนเองเป็นโรค มะเร็งในอนาคต ดังเช่น การเตือนว่า “อย่าคิดเพียงว่า ตัวเองไม่มีเต้านมแล้วจะไม่มีความเสี่ยง”

เสียง” ใน (367) และ “อย่าชะล่าใจจนโรคร้ายคุกคามคุณ” ใน (369) และ “ไม่ควรประมาทว่าตนเองคงจะไม่โชคร้าย หรือคงไม่มีโอกาสเป็นมะเร็ง” (370)

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ในวัฒนธรรมต่างๆ ที่แพทย์ใช้เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนป้องกันและเฝ้าระวังโรคมะเร็งนั้น มักพบถ้อยคำว่า มะเร็งระยะแรก มะเร็งระยะเริ่มต้น เน้นๆ รักษาได้ หาย และ หายขาด เช่น ในถ้อยคำที่ว่า “มะเร็งเต้านมนี้หากตรวจพบในระยะแรก โอกาสในการรักษาให้หายขาดเป็นไปได้สูง” และ “มะเร็งที่หนังกี่ตามในร่างกาย หากตรวจเจอแต่เนิ่นๆ โอกาสรักษาหายมีมาก” ถ้อยคำเหล่านี้มีส่วนช่วยในการโน้มน้าวใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้ารับการตรวจคัดกรองโดยเร็ว ก่อนที่โรคมะเร็งซึ่งอาจมีในร่างกายของทุกคนกลายเป็นมะเร็งระยะท้ายๆที่ไม่มีโอกาสรักษาให้หายขาดได้

5.1.3 การปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วย (ของแพทย์)

การปลอบใจและให้กำลังใจเป็นอีกเจตนาหนึ่งที่พบได้ในบริบทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากบทบาทในการให้การดูแลรักษาโรคของแพทย์แล้ว แพทย์ยังดูแลด้านจิตใจของผู้ป่วยอีกด้วย และกลวิธีในการปลอบใจให้กำลังใจของแพทย์นั้นพบว่า มี 3 แบบคือการปลอบใจให้กำลังใจโดยตรงไปตรงมา การปลอบใจผ่านรูปภาพแสดงการแนะนำและการสั่งคังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

(374) แล้วก็ เออ ยืนยันว่าขณะนี้ไม่เป็นกรรมพันธุ์ นะครับ เพราะฉะนั้นเออ สบายใจได้เลยนะครับ ครอบครัวยุคก่อนครัวยุคนี้มีประวัติ ก็ ไม่ได้หมายความว่าเราจะมีโอกาสมีเชื้อมะเร็งนะครับ เหมือนกับที่คาราออกข่าว่ามีเชื้อมะเร็ง คงไม่ใช่ (DS 14)

(375)

- 1 ผู้ป่วย: โด๊ป สุกๆเลยอาจารย์ แต่มีปัญหาตอนถ่าย
- 2 แพทย์: ต้องเพิ่ม dose ของ cemacot
- 3 ผู้ป่วย: ... (เสียงไม่ชัด)
- 4 แพทย์: อะไรนะคะ
- 5 ผู้ป่วย: ... (เสียงไม่ชัด)
- 6 แพทย์: ...พวก protacidil หรือ ...อะไรยังเงี้ย ใช้ไปได้เลยนะ กินก่อนนอนวันละมีคเวลาที่เจ็บ อดทนหน่อยนะ อดทนหน่อยนะจ๊ะ
- 7
- 8 ผู้ป่วย: ... (เสียงไม่ชัด)
- 9 แพทย์: เออ เคี้ยวเปลอๆก็ นะ
- 10 ผู้ป่วย: ขอบคุณค่ะ (DS 8)

- (376) ขอให้พยายามทำสุขภาพจิตให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีสติ สงบ แต่เข้มแข็ง ถ้ารู้สึกท้อแท้หรือหมดหวัง ขอให้ปรึกษาแพทย์ทันที เพราะแพทย์สามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสมรวมทั้งสั่งยาที่จำเป็นได้ (DW 31)

การกล่าวว่า “สบายใจได้เลยนะครับ” ใน (373) “อดทนหน่อยนะ อดทนหน่อยนะจ๊ะ” ใน (374) และ “ขอให้พยายามทำสุขภาพจิตให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีสติ สงบ แต่เข้มแข็ง” ใน (375) ช่วยแสดงให้เห็นการปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยของแพทย์ และนอกจากนี้ยังพบการปลอบใจให้กำลังใจด้วยถ้อยคำที่ว่า เป็นกำลังใจ อย่างตรงไปตรงมา ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (377) อยากให้หนังสือเล่มนี้เป็นเหมือนเพื่อนที่จะคลายความวิตกกังวลให้แก่ผู้ป่วยที่ไม่ได้มีโรคและเป็นกำลังใจให้กับผู้ป่วยที่เป็นโรคและจำเป็นต้องเข้ารับการรักษา หรือกำลังติดตามผล ความเข้าใจที่มีมากขึ้น น่าจะช่วยผู้ป่วยมีความมั่นใจ ร่วมมือกับการรักษาด้วยจิตใจที่เข้มแข็งซึ่งส่งผลดีต่อผู้ป่วยเองครับ (DW 21)
- (378) ผู้เขียนจึงอยากให้หนังสือเล่มนี้เป็นกำลังใจแก่ผู้เป็นมะเร็งทุกคนหันเข้าหาธรรมชาติ ค้นหากิจกรรมแห่งการกินอยู่ เพราะแม้แต่คนที่เป็นมะเร็งในระยะท้ายๆ ก็หาได้ด้วยวิธีนี้ (DW 27)

ตัวอย่างต่อไปเป็นการปลอบใจให้กำลังใจผ่านรูปภาพแสดงการแนะนำ สังเกตได้จากถ้อยคำที่แสดงการแนะนำอย่างตรงไปตรงมา เช่น “อย่าปล่อยให้ตัวเองจมอยู่ในความเศร้า” ใน

- (378) “ใครที่เป็นก็อย่าเพิ่งท้อถอยหรือหมดกำลังใจไปก่อน” ใน (379) “ตัวเราเองต้องยอมรับความจริงอย่าหนีปัญหาหนีมาพบแพทย์” ใน (380) และ “คุณจะต้องมีความเข้มแข็ง มีกำลังใจที่จะต่อสู้กับโรคร้าย” ใน (381)

- (379) อย่าปล่อยให้ตัวเองจมอยู่ในความเศร้า หากมีภาวะซึมเศร้าต้องหาทางรักษาและถ้าเกิดความรู้สึกหดหู่ผ่านเข้ามาไม่ควรปล่อยให้ไปตามอารมณ์นั้น แต่ควรรีบหันเหความสนใจของตนเองโดยเร็ว วางแผนทำกิจกรรมที่สร้างความสำราญให้ตัวเองอย่างน้อยวันละครั้ง เช่น เล่นกอล์ฟ ปลูกต้นไม้ วาดภาพ เลือกงานอดิเรกใดก็ได้ที่ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายและสบายใจ (DW6)
- (380) อย่าลืมนะเรื่องเต้านมเป็นแล้วมีโอกาหาย โดยเฉพาะหากตรวจพบแต่เนิ่นๆ และรักษาโดยเร็ว ใครที่เป็นก็อย่าเพิ่งท้อถอยหรือหมดกำลังใจไปก่อน สำหรับผู้ที่มีคนใกล้ชิดตัวเป็นมะเร็งก็ควรช่วยให้กำลังใจกันด้วย เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถผจญกับความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่เกิดขึ้นต่อไป (DS 22)
- (381) ตัวเราเองต้องยอมรับความจริงอย่าหนีปัญหาหนีมาพบแพทย์เพื่อรับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ ตามที่แพทย์แนะนำและนัดหมาย (DW 2)
- (382) คุณจะต้องมีความเข้มแข็ง มีกำลังใจที่จะต่อสู้กับโรคร้าย มีความมั่นใจและร่วมมือกับแพทย์ของคุณ (DW2)

นอกจากนี้ยังพบการปลอบใจผ่านรูปภาพแสดงการสั่ง เช่น ในถ้อยคำที่ว่า “อย่าเพิ่ง ไปกังวล อย่าเพิ่งไปคิดมาก” ใน (382) และ “ไม่ต้องกลัวมากไปหรอก” ใน (383)

(383)

- 1 ผู้ป่วย: แม่ แม่ผมเป็น เป็นกรรมพันธุ์
 2 แพทย์ 1: อ้า เป็นกรรมพันธุ์ เป็นไปได้ครับ เพราะอันนี้มันมัน คิดว่ามันไม่เป็นแล้ว
 3 แต่ว่ามีโอกาสเกิดมาได้ครับ ดังนั้นไม่ต้องไป อย่าเพิ่งไปกังวล อย่าเพิ่งไปคิด
 4 มาก แต่ว่าถ้ามันเดี๋ยวขออุไ้ก่อนนะครับ และเดี๋ยวให้คิด เดี่ยวส่ง patho
 5 review ส่งอาจารย์รัชชัย
 6 แพทย์ 2: patho review อาจารย์รัชชัย
 7 แพทย์ 1: อา อ้า เป็น เป็นก้อนที่รักแร้ด้านซ้าย
 8 แพทย์ 2: ครับ (DS 6)

(384)

- 1 แพทย์: วันนี้ก็เดี๋ยวไปนัด นัดสองที่นี้กับคุณพยาบาล แล้วก็อย่าลืมมาตามนัดนะคะ
 2 ถ้าไม่เข้าใจอะไรก็ตามนะ
 3 ผู้ป่วย: ค่ะ
 4 แพทย์: เพราะว่าหมอบอกไป เป็นวิธีที่ดีที่สุดแล้วละ ไม่ต้องกลัวมากไปหรอก
 5 ผู้ป่วย: กลัวจริงๆ ไม่ต้องกลัวมาก กลัวจริงๆ (DS 8)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าแพทย์ใช้ถ้อยคำแสดงการสั่งในปลอบใจผู้ป่วย โดยจะสั่งเกิดได้จากคำกริยาแสดงการสั่งคำว่า อย่า ในถ้อยคำว่า “อย่าเพิ่งไปกังวล อย่าเพิ่งไปคิดมาก” ในตัวอย่าง (382) ซึ่งพบในบริจเจตบทสนทนาระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย ผู้ป่วยรายนี้แสดงท่าทีที่กังวลว่าตนจะเป็นมะเร็งเพราะมารดาของตนเป็นมะเร็งมาก่อน จึงเกรงว่ากรรมพันธุ์จะเป็นสาเหตุที่ทำให้ตนเป็นมะเร็ง แพทย์จึงปลอบใจด้วยรูปภาพแสดงการสั่งเพื่อไม่ให้ผู้ป่วยกังวลมากเกินไปพร้อมกล่าวว่าตนจะส่งชิ้นเนื้อของผู้ป่วยไปพิสูจน์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ส่วนตัวอย่าง (383) แพทย์ปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยโรคมะเร็งรังไข่รายหนึ่งผ่านรูปภาพแสดงการสั่งที่ว่า “ไม่ต้องกลัวมากไปหรอก” ซึ่งแสดงการปลอบใจผู้ป่วยไม่ให้กลัวการผ่าตัดมากเกินไปเพราะเป็นวิธีการรักษาที่ดีที่สุดที่แพทย์จะให้ เพราะมะเร็งรังไข่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยเคมีบำบัดไม่ค่อยดีนัก จึงจำเป็นต้องรักษาด้วยวิธีการผ่าตัด การตอบของผู้ป่วยในผลัดต่อมาที่ว่า “กลัวจริงๆ ไม่ต้องกลัวมาก กลัวจริงๆ” ก็แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยเข้าใจเจตนาในการปลอบใจของแพทย์ การใช้รูปภาพแสดงการสั่งเพื่อปลอบใจอาจทำได้เพราะแพทย์มีอำนาจเหนือกว่าผู้ป่วย อย่างไรก็ตามในการปลอบใจด้วยการสั่งนั้นเป็นรูปภาพที่พบได้โดยทั่วไปในภาษาไทย เช่นเมื่อลูกน้องปลอบใจเจ้านายว่า “ท่านไม่ต้องกังวลหรอกครับ” การสั่งจึงเป็นกลวิธีในการปลอบใจอย่างหนึ่งในวัฒนธรรมไทย

นอกจากนี้แพทย์ยังแสดงการปลอบใจให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยผ่านรูปภาพแสดงการสัญญาอีก ด้วย โดยรูปภาพแสดงการสัญญาของแพทย์ส่วนใหญ่พบในภาษาพูด และอยู่ในรูปของถ้อยคำที่มี คำกริยาบอกอนาคตกาล จะ ที่เนื้อหาของถ้อยคำแสดงการทำสัญญาว่าแพทย์จะทำอะไรบางอย่าง และการกระทำที่สัญญามักทำให้ผู้ป่วยรู้สึกสบายใจและมีกำลังใจมากขึ้น เช่นในตัวอย่าง (384) ที่ แพทย์กล่าวกับผู้ป่วยซึ่งเป็นมะเร็งที่กระดูกแขนว่า “คือ หมอทุกคนก็จะพยายามเก็บรักษาแขน เอาไว้นะ” เป็นการให้คำสัญญาว่าจะพยายามรักษาแขนของผู้ป่วยไว้หรือพยายามไม่ตัดแขนของ ผู้ป่วย และ“ถ้าหมอจะเข้าไปทำก็คือจะพยายามทำออกให้ได้มากที่สุด” ในตัวอย่าง (385) เป็นการใช้ รูปภาพแสดงการสัญญาว่าแพทย์จะพยายามผ่าตัดเอาเนื้องอกออกมาให้หมดเท่าที่จะทำได้ เพื่อช่วย สร้างความหวังและกำลังใจให้กับผู้ป่วย การสัญญาของแพทย์จึงเป็นกลวิธีในการปลอบใจให้กำลังใจ แก่ผู้ป่วยของแพทย์ด้วย

(385)

- 1 แพทย์ อิม อืออืออิม คือ หมอทุกคนก็จะพยายามเก็บรักษาแขนเอาไว้นะ
2 ผู้ป่วย: ครับ (DS 4)

(386)

- 1 แพทย์: จันเดียวสองฟัง ลองฟังที่ผมพูด แล้วถ้าไม่เข้าใจให้ถาม นะ เออ คือที่เป็นเนื
2 นะ มันเป็นเรื่องอก แต่ว่าทำที่ดูจากข้อมูลทั้งหมดเนืคิดว่า คิดว่าไม่ใช่
3 เนื้อร้าย ไม่ใช่ ไม่ใช่ ไม่ใช่ cancer เป็นแค่เนื้องอกธรรมดา ซึ่งโดยปกติเนื้อ
4 อกพวกนี้ส่วนใหญ่มันจะโตขึ้น แต่มีปัญหาอยู่ที่ว่า โดยตำแหน่งแล้วเนื
5 การผ่าตัดเนื ทำยังไงก็ตามมันก็ผ่าตัดออก ได้ไม่มีหมด เพราะเนื่องจากว่า
6 ตำแหน่งมันอยู่ติดกับพวกเส้นประสาท แต่ยังไงก็ตามก็คือว่า ถ้าหมอจะเข้า
7 ไปทำก็คือจะพยายามทำออกให้ได้มากที่สุด ส่วนที่มันอาจจะมียางตัวเหนื
8 อาจจะมีบางตัวที่ยังเหลืออยู่ ซึ่งมันจะติดกับพวกเส้นประสาท เอาออกไม่ได้
9 ซึ่งสุดท้ายแล้วมันก็จะ โตขึ้นมาใหม่ ซึ่งพวกเนืถ้าเกิดว่า ที่เราทำกันอยู่เห
10 นี๊ บางคนเราผ่าตัด อาจจะ เป็น อาจจะถึง 10 ครั้ง 11 ครั้งก็มี เพราะว่า แต่
11 ไว้ให้มันโตเมื่อไหร่ก็มาผ่าตัดออกเป็นครั้งๆ ไป แต่เนื่องจากว่ามันไม่ใช่มะเร็ง
12 ฉะนั้นเราก็ไม่กลัวว่ามันจะทำให้คนไข้เป็นอะไรไป
13 ผู้ป่วย: อือฮึ
14 แพทย์: เข้าใจมั๊ยฮะ (DS 5)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าแพทย์มีกลวิธีในการปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยหลายแบบ ได้แก่ การปลอบใจโดยตรงไปตรงมา การปลอบใจผ่านรูปภาพแสดงการแนะนำ การสั่ง และการ สัญญา

5.2 เจตนาปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย

เจตนาหลักที่พบในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วยมี 3 แบบ คือ (5.2.1) การแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งและการรักษา (5.2.2) เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเจ็บป่วยทั้งในด้านลบและด้านบวก (5.2.3) เพื่อการปลอบใจและให้กำลังใจผู้ป่วยมะเร็งคนอื่นๆ ญาติของผู้ป่วยและตนเอง แต่ละเจตนาแสดงออกผ่านรูปภาพหลายแบบดังจะได้อีกกล่าวโดยละเอียดต่อไป

5.2.1 การแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษา

เจตนาในการแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษาของผู้ป่วย สังกัดได้จากการบรรยายเกี่ยวกับการเจ็บป่วยรวมถึงการตรวจวินิจฉัยและการรักษาที่ผู้ป่วยเคยได้รับ นอกจากนี้ยัง สังกัดได้จากรูปภาพแสดงการแนะนำและการส่งด้วย ในการบรรยายประสบการณ์การเจ็บป่วยของตนเอง ผู้ป่วยมักบรรยายหรือพรรณนาเหตุการณ์หรือสภาพการเป็นโรคมะเร็งของตนเอง โดยเป็นเหตุการณ์ตั้งแต่การมีพฤติกรรมบางอย่างในอดีตที่คาดว่าจะเป็นสาเหตุของโรค การพบอาการผิดปกติต่างๆที่ทำให้ต้องไปพบแพทย์ จนได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคมะเร็ง หรือการบรรยายสภาพของร่างกายขณะเจ็บป่วย รูปภาพที่ใช้จึงมักเป็นประโยคบอกเล่าบรรยายถึงเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ โดยมีเจตนาเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ของคนที่อาจเป็นประโยชน์กับบุคคลอื่นๆอยู่เบื้องหลัง ทิศทางของวงจรรวมในกลุ่มนี้จึงมีทิศทางจากโลกไปสู่คำพูด โดยที่โลกหมายถึงเหตุการณ์และการกระทำต่างๆที่ผู้ป่วยทำงานเป็นเหตุให้เป็นมะเร็ง เหตุการณ์การแสดงออกของอาการในร่างกาย และคำพูดก็คือถ้อยคำที่ผู้ป่วยเล่าถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นก่อนและหลังที่จะทราบว่าเป็นมะเร็ง ดังแสดงในตัวอย่าง (386) – (388)

- (387) การถ่ายเป็นเลือดนี่ผมจึงคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ที่ผิดปกติ แต่ผมไม่มีอาการปวดท้องอย่างรุนแรงในตอนนั้น พอกลับมาถึงเมืองไทยก็ยังไม่ได้ไปตรวจทันที เพราะผมวางแผนงานไว้ว่า ไปเยี่ยมลูกเสร็จกลับบ้านมาก็มึงงานที่รออยู่ เป็นงานอีเว้นท์ 3 งานของลูกค้ารายเดียวกันภายในสัปดาห์เดียว แต่อาการถ่ายมีหยดเลือดยังมีอยู่ จึงตัดสินใจไปโรงพยาบาลวิชัยยุทธเพื่อ รับการตรวจ วันที่ไปนั้นเป็นตอนเย็น หมอตรวจดูพบก้อนเนื้อในลำไส้ใหญ่แล้วบอกว่าต้องใช้วิธีส่องกล้องดูอย่างละเอียด แต่ต้องรอนจนถึงวันรุ่งขึ้น (PW 15)
- (388) ที่แรกที่ป็นนะ ก็ แบบ ไข่ เล่นกะลูกอะนะ เล่นกะลูก แล้วลูกถีบหน้าอกบ๋อย ทีนี้ก็ไปหาหมอตรวจ หมอเช็กเจอมะเร็ง มะเร็งที่เต้านม มันปวด ปวดอยู่แล้วอะ ตอนที่ลูกถีบอะนะ ปวด ปวดอยู่แล้วก็เลยไปหาหมอนที่นครปฐม ก็หมอเขาก็เช็กเจอมะเร็งเต้านมข้างขวา ทีนี้เขาก็นัดผ่าตัด ผ่าตัดก็ผ่าได้ประมาณ 6 ปีได้ พ.ศ. 43 เดือนกรกฎานะ แต่วันที่จำไม่ได้นะ เดือนกรกฎาก็พอ ก็รักษาตัวมาเรื่อย ให้คีโม ให้อะไร มาตลอด (PS 42)

- (389) เป็นแบบว่า เป็นเนื้องอกในนม แล้วก็เป็นมาหลายปีแล้ว เพราะความที่ว่าก็อายุไม่ยอมมาหาหมอ ที่นี้มันก็ใหญ่ขึ้น ใหญ่ขึ้นมาก ทีแรกก็คิดว่ามันเป็นเรื่องของเพศ ใกล้จะมีประจำเดือนเนี่ย มันจะ นมมันจะคั้นนะ ทีนี้เราก็ก่อน มันคงเป็นเหตุของประจำเดือน พอมีประจำเดือนแล้ว ใส คัด คัด มีอาการคัด คัดที่ก่อนอะนะ คัดขึ้น แต่มันไม่ได้ปวดนะ จะเป็นแบบเราพอทนได้อะ พอ มีประจำเดือนบ๊ีบไอนั้นก็จะหายไป นันนะ คัด เต้านมก็จะนุ่มลง แต่ ใสก่อนนั้นไม่หาย ทีนี้พอ กำลังอายุเรามากขึ้น ประจำเดือนก็เริ่มไม่เหมือนเขาแล้ว จะหมดประจำเดือนอะ มันก็จะห่าง 2 เดือน 3 เดือนมีหน แต่ใสก่อนนั้นยังลอยอยู่นั้นแหละ เราก็ก่อน เริ่มจะมีอาการแล้ว คัด คัด แต่มันไม่ปวดนะ ปากก็เลยมาหาหมอ หมอตรวจบ๊ีบ หมอคิดว่าก่อนมันใหญ่แล้วนะ หมอว่า เจาะวันนั้นเลยนะ เจาะเสร็จ อีก 7 วันมาฟังผล พอ ผลออกมาก็คือเป็นเนื้อร้าย เป็นเนื้อร้ายหมอก็กังสั่งทำว่าจะไปทำที่นี้หรือจะ ให้หมอกทำ บอกว่าก็ตั้งใจว่าจะมาทำที่นี้ก็ให้หมอกทำ ก็ผ่าเลย คือยังไหวอยู่ คงจะ อันตรายอะอะนะ เพราะว่าก่อนมันใหญ่ตั้ง 7 เซ็นนะ เขาว่า (PS 18)

ตัวอย่างข้างต้นเป็นตัวอย่างการเล่าบรรยายประสบการณ์การพบอาการผิดปกติที่ทำให้ผู้ป่วยต้องตัดสินใจไปพบแพทย์ โดยใน (386) เป็นตัวอย่างจากปริจเฉทภาษาเขียน และ (387) – (388) เป็นตัวอย่างจากปริจเฉทบทสัมภาษณ์ของผู้ป่วย เหตุการณ์ที่ผู้ป่วยนำมาบรรยายมักเกี่ยวข้องกับอาการผิดปกติที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นครั้งแรกจนทำให้ต้องไปพบแพทย์เช่น “การถ่ายเป็นเลือด” ใน (386) “เป็นเนื้องอกในนม แล้วก็มาเป็นมาหลายปีแล้ว” ใน (388) และ สาเหตุที่ทำให้เป็นโรคมะเร็ง เช่น ใจ “เล่นกะลูกอะนะ เล่นกะลูก แล้วลูกถีบหน้าอกบ๋อย ทีนี้ก็ไปหาหมอตรวจ หมอ เช็กเจอมะเร็ง มะเร็งที่เต้านม” ใน (387) ตัวอย่างเหล่านี้แสดงการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโลกการเจ็บป่วยของผู้ป่วยออกมาเป็นคำพูด นอกจากนี้ผู้ป่วยมักบรรยายเกี่ยวกับอาการต่างๆที่เกิดขึ้นหลังจากที่ทราบว่าเป็นมะเร็งแล้ว เช่นความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นตามส่วนต่างๆของร่างกายหรืออาการอื่นๆแล้วแต่ชนิดของโรคมะเร็ง เป็นต้น

ในการบรรยายเกี่ยวกับการตรวจร่างกายเพื่อวินิจฉัยโรคมะเร็ง ผู้ป่วยมักบรรยายขั้นตอนการตรวจร่างกายแบบต่างๆ ที่ตนได้รับ เช่น การตรวจเลือด การทำแมมโมแกรม เอ็กซเรย์ และอื่นๆ โดยบอกเล่าในฐานะของผู้ที่ได้รับประสบการณ์ตรงในการเข้ารับการตรวจและสัมผัสกับเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์เหล่านี้มาก่อน จึงอยากแบ่งปันให้ผู้อื่นได้ทราบว่าผู้ที่ป่วยเป็นมะเร็งชนิดต่างๆกันจะต้องผ่านขั้นตอนการตรวจอะไรบ้าง จึงมักเป็นการบรรยายตามความเข้าใจของผู้ป่วยว่าการตรวจร่างกายแต่ละแบบคืออะไร มีลำดับขั้นตอนการตรวจก่อนหลังอย่างไร ดังเกิดได้จากคำว่า คือ และ เป็น ตามหลังวิธีการตรวจ ตัวอย่างเช่น “MRI คือ” ใน (639) “อัลตราซาวน์ คือ” ใน (390) และ ซี.ที.สแกน ใน (391) ซึ่งเป็นการอธิบายเกี่ยวกับการเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ และการตรวจอัลตราซาวน์ ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (390) MRI คือ การเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ทั่วตัวเพื่อจะได้ทราบว่ามียีนมะเร็งยังหลงเหลืออยู่ที่ไหนบ้าง ผลการตรวจสอบ จะสามารถบอกให้แพทย์ทราบโดยละเอียดว่า มะเร็งหายแล้วหรือแยกย้ายไปตั้งหลักปักฐานที่ไหนอีก จะได้ทำการบำบัดรักษาต่อไป ถ้าทำเป็นชะล่าใจว่าหายแล้วไม่ไปตรวจตามกำหนดที่คุณหมอสั่ง เมื่อมะเร็งไปก่อตัวขึ้นใหม่โดยไม่รู้ตัวอาจถึงตายได้ (PW 6)
- (391) อัลตราซาวด์ คือ การตรวจด้วยคลื่นความถี่สูง คลื่นเสียงที่สะท้อนกลับจะถูกบันทึกด้วยฟิล์มเอ็กซเรย์ ทำให้รู้ว่ามียีน และก่อนนั้นมีรูปร่างของก้อนอย่างไร ใช้ตรวจหาก้อนมะเร็งในตับและอวัยวะอื่นๆ ในช่องท้อง (PW 29)
- (392) ซี.ที.สแกน เป็นการตรวจด้วยเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ ซึ่งจะจัดการถ่ายภาพหน้าตัดออกมาเป็นแว่นๆ เพื่อจำแนกเงาของเนื้อเยื่อที่มีความหนาแน่นต่างกันว่า มีรูปร่างและตำแหน่งต่างกันอย่างไร (PW9)

นอกจากนี้ยังมีการบรรยายถึงขั้นตอนการตรวจทั้งหมดที่ผู้ป่วยได้รับ สังเกตได้จากคำบอกเล่าระดับเหตุการณ์ เช่น หลังจาก แล้ว คำบอกวันที่ และเวลา หรือตัวเลขบอกลำดับขั้นตอนการตรวจว่าตรวจแบบใดก่อนหลัง ได้แก่ หนึ่ง สอง สาม และสี่ ดังแสดงในตัวอย่าง (392)

- (393) หลังจากหมอที่โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ฯ ให้ admit แล้ว แม่ก็ไปส่งฉันที่ห้อง หมอสั่งให้ให้น้ำเกลือ และอธิบายว่าฉันต้องทำ Lab อะไรบ้าง ซึ่งที่ฉันรู้คร่าวๆคือ นอกจากการ X-ray แบบธรรมดาและเจาะเลือด (แบบเจาะแล้วเจาะอีกอยู่นั่นแหละ) ฉันยังต้องเข้ารับการตรวจด้วยเครื่องมือทางการแพทย์อีกหลายอย่าง อย่างแรกคือการสแกนโดยใช้คลื่นแม่เหล็ก หรือ MRI ซึ่งใช้สำหรับตรวจดูเส้นประสาทบริเวณไขสันหลัง หมอสงสัยว่ามะเร็งจะไปกดทับที่ไขสันหลังบริเวณใดบริเวณหนึ่ง และการทำ MRI จะทำให้รู้พิกัดของเซลล์มะเร็งที่แน่นอน สอง การทำ X-ray คอมพิวเตอร์ (Computed Tomography) หรือที่เราเรียกว่า C.T. หมอจะใช้ดูมะเร็งในช่องอกว่าอยู่ตรงไหน เป็นอย่างไรบ้าง เป็นรูปโมนาลิซ่า หรืออุจจิม หมอจะได้กำหนดพิกัดในการฉายรังสีได้ถูก สาม การทำอัลตราซาวด์ (Ultrasound) ตรวจดูบริเวณต่อมน้ำเหลือง ในช่องท้อง และซอกหลืบภายในท้องว่ามีอะไรผิดปกติหรือเปล่า เพราะบางทีการคลำจากภายนอกอาจจะไม่พบอาการที่แท้จริงก็ได้ สี่ คือการทำไบอ็อปซี หรือตัดชิ้นเนื้อมาตรวจ ว่าเซลล์ที่เกิดขึ้นเป็นเซลล์มะเร็งหรือเพียงก้อนเนื้ออกธรรมดา แล้วหลังจากนั้นหมอก็จะประมวลผลจากการทำ Lab ที่ได้ และนำมาใช้รักษาต่อไป (PW 18)
- (394) วันที่ 14 และ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2545 การตรวจโรคในตัวผมกระทำอย่างจริงจัง ทั้งใช้นิวแรงแรทวาร เจาะเลือด ฉีดยาที่เป็นสารเภสัชรังสีเข้าหลอดโลหิตดำ และคัมม่าน้ำ 1 ลิตร เพื่อให้ฉีดย่อยๆ รอรเวลาจนครบ 2 ชั่วโมง จึงทำตัวให้ปราศจากโลหะ แล้วเข้าไปให้เครื่อง GAMMA CAMERA สแกนกระดูกหาตำแหน่งและขอบข่ายของกระดูกที่ผิดปกติ โดยขึ้นไปนอนหงายเหยียดเท้าตรงบนแท่นลิ้นชักทรงท่อนซุงกลมผ่าซีกยาวขนาดพอดีตัว พอกลับมาให้เครื่องเดินลิ้นชักพาลำตัวเลื่อนลอคเข้าไปในท่อแคบๆ โผล่หัวออกมานิดหน่อย ใส่หูฟังให้เพลินเพลงจะไฉ่ไม่คิดขลาดกลัวความแคบและเสียงสอซึ่มก๊วยตอนเอกซเรย์ (PW 6)

ในตัวอย่าง (392) ผู้ป่วยผ่านขั้นตอนการตรวจร่างกายหลายอย่าง สังเกตได้จากคำบอกเล่าลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง เช่น *หลังจาก...แล้ว...ก็* ในถ้อยคำที่ว่า “หลังจากหมอ...ให้ admit แล้ว แม่ก็ไปส่งฉันที่ห้อง” และคำบอกจำนวนและตัวเลขบอกจำนวน ได้แก่ *อย่างแรก สอง สาม และสี่* ในถ้อยคำที่ว่า “อย่างแรกคือการสแกน โดยใช้คลื่นแม่เหล็ก หรือ MRI ... สอง การทำ X-ray คอมพิวเตอร์ ...สาม การทำอัลตราซาวนด์ ...สี่ คือการทำไบอ็อปซี หรือตัดชิ้นเนื้อมาตรวจ” ในตัวอย่าง (393) เป็นขั้นตอนการตรวจโดยวิธีการสแกนกระดูก ซึ่งสังเกตได้จากการเรียงเนื้อหาตามสิ่งที่ทำก่อนหลัง เช่น ตรวจทวารหนักตามด้วยเจาะเลือด นิคยา คีมน้ำ 1 ลิตร และ รอ ในถ้อยคำที่ว่า “ใช้นิ้วแยงรูทวาร เจาะเลือด นิคยาที่เป็นสารเภสัชรังสีเข้าหลอดโลหิตดำ และคีมน้ำ 1 ลิตรเพื่อให้ขับออกเวลาจนครบ 2 ชั่วโมง”

ส่วนในการแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วยมักบรรยายเหตุการณ์เกี่ยวกับวิธีการรักษาและขั้นตอนการรักษาต่างๆที่ตนได้รับ ผู้ป่วยมักบรรยายเหตุการณ์เหล่านี้เพื่อให้เป็นตัวอย่างว่าหากใครเป็นโรคมะเร็งชนิดเดียวกันจะต้องได้รับการรักษาแบบใดบ้างมีขั้นตอนก่อนหลังอย่างไร มีการรักษาแบบใดให้เลือกรับและผู้ป่วยเลือกรับการรักษาแบบใด เพราะเหตุใด รูปภาพจึงมักเป็นประโยชน์บอกเล่าแสดงการบรรยายเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาต่างๆที่ผู้ป่วยได้รับดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (395) ผมตัดสินใจเข้ารับการผ่าตัดตามที่ตกลงกับแพทย์ไว้ โดยแยกการผ่าตัดเป็น 2 แบบ คือ ผ่าตัดเล็ก ให้ตัดเฉพาะก้อนที่ค่อมน้ำเหลืองออกเท่านั้น ไม่ผ่าตัดเอากล้ามเนื้อที่คอด้านซ้าย โดยนำค่อมน้ำเหลืองไปตรวจ ดูว่ามีเชื้อมะเร็งหรือเปล่า ถ้ามีเชื้อมะเร็งก็จะถึงขั้นที่ 2 คือ ผ่าตัดใหญ่ เอากล้ามเนื้อที่คอด้านซ้ายออกให้หมด (PW 3)
- (396) ตกลง คุณหมอสุพจน์ก็ทำการรักษาให้ผมโดยวิธี Hormone Therapy คือพยายามกำจัดฮอร์โมนชาย ซึ่งผมคิดว่าน่าจะเป็นตัวหล่อเลี้ยงหรืออาหารอันโอชะของมะเร็งชนิดนี้ ท่านบอกผมว่าการรักษาด้วยวิธีนี้ จะเป็นการป้องกันไม่ให้มะเร็งมันลุกลามต่อไป (PW 6)
- (397) เมื่อไปถึงที่แผนกรังสีวิทยา จะมีพี่พยาบาลใจดีออกมาต้อนรับและแนะนำวิธีปฏิบัติเมื่อฉายรังสีอยู่ เช่น ห้ามทาแป้งบริเวณที่เราทำคิ๊ป เพราะแป้งจะทำปฏิกิริยากับรังสีที่ได้ฉายลงไปแล้ว ต้องหมั่นดูแลไม่ให้สีหลุดลอกออกไปจนหมด เวลาอาบน้ำก็ห้ามขัดแรงๆ ถ้าวันไหนรู้สึกว่ามีสีบนตัวจางลงจะต้องแจ้งให้กับนักรังสีวิทยาทันทีเพื่อจะทำการเคมีสีใหม่ (PW 18)

ในตัวอย่างข้างต้นผู้ป่วยบรรยายเกี่ยวกับการรักษาที่ตนได้รับว่ามีอะไรบ้าง เช่น การผ่าตัด การผ่าตัดเล็ก และการผ่าตัดใหญ่ การรักษาด้วยฮอร์โมน และการได้รับการฉายรังสี ดังจะสังเกตได้จากถ้อยคำที่ว่า “ผมตัดสินใจเข้ารับการผ่าตัดตามที่ตกลงกับแพทย์ไว้” ใน (394) ตกลง คุณหมอสุพจน์ก็ทำการรักษาให้ผมโดยวิธี Hormone Therapy ใน (395) และ “เมื่อไปถึงที่แผนกรังสีวิทยา จะมีพี่พยาบาลใจดีออกมาต้อนรับ” ใน (396) เหตุการณ์เหล่านี้เล่าจากมุมมองและประสบการณ์ของ

ผู้ป่วยซึ่งเป็นผู้ได้รับการรักษา และการบรรยายเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ เหล่าพบได้บ่อยในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย โดยมีเจตนาที่อยู่เบื้องหลังคือการแบ่งปันประสบการณ์การได้รับการรักษาของคนที่อาจเป็นตัวอย่างหรือเป็นประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้ เพราะแม้ว่าจะจะเป็นเหตุการณ์เฉพาะบุคคลแต่วิธีการรักษาต่างๆ เหล่านี้เป็นวิธีการหลักที่ผู้ป่วยโรคมะเร็งส่วนใหญ่ได้รับ

นอกจากประเด็นเรื่องธรรมชาติของโรคและการตรวจรักษาแล้ว ผู้ป่วยยังให้ข้อมูลการดูแลสุขภาพที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นจากประสบการณ์ส่วนบุคคลของตนอีกด้วย โดยกระทำผ่านรูปภาพแสดงการแนะนำ เช่น การกล่าวแนะนำอย่างตรงไปตรงมาดังแสดงในตัวอย่างถัดไปซึ่งเป็นตัวอย่างจากปริจเฉทบทสัมภาษณ์ผู้ป่วยโรคมะเร็งสองรายซึ่งผู้สัมภาษณ์คือผู้วิจัยและผู้ป่วยที่ถูกสัมภาษณ์เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมสองราย ขณะสัมภาษณ์ผู้ป่วยทั้งสองรายพยายามแนะนำให้ผู้วิจัยหันตรวจร่างกายและไม่ควรประมาทกับโรคมะเร็ง เช่น ในถ้อยคำที่ว่า “น้องนะ ตรวจดูบ้างว่ามันมีอะไร พอมืออะไรจะได้รักษาไว” ในบรรทัด 2-3 และ “ไปตรวจนมนะ” ในบรรทัด 6

(398)

- 1 ผู้ป่วย 1: สุขภาพมันดีมาตลอด ไม่เคยเข้าโรงพยาบาลเลยนะ บอกตรงๆ เข้านี้แหละ
- 2 ผู้ป่วย 2: นี่เห็นไหมเนี่ยแหละ ทำงานอยู่เนี่ยนะน้องนะ ตรวจดูบ้างว่ามันมีอะไร พอมืออะไร
- 3 จะได้รักษาไว ไม่ใช่ว่าสาวๆไม่เป็นนะสาวๆก็เป็นได้ อย่าได้ประมาท นี่นี่ จะ
- 4 บอกเพื่อนครูน้องๆว่าเธอไปตรวจนะ ตรวจร่างกายนะ
- 5 ผู้ป่วย 1: ไม่ต้องอาย
- 6 ผู้ป่วย 2: ไปตรวจนมนะ เราเห็น เรานี้รู้ว่ามันทรมาณ ตอนที่ให้ ตอนให้คีโมก็ทรมาณ ยัง
- 7 ไม่กล้ากินเผ็ดนะ ไม่ได้ อู๊อู๊ เบื่อไม่อยากกิน
- 8 ผู้ป่วย 1: ฉายแสงนะ กินคิคคอ
- 9 ผู้ป่วย 2: ฉายแสง กินน้ำก็คิคคอ มันทรมาณมาก จันจึงบอกว่า จง
- 10 ผู้ป่วย 1: รักษาตัวเอง อย่าให้เป็น
- 11 ผู้ป่วย 2: ไม่ใช่อย่าให้เป็น ถ้าเป็นแล้วรีบ รีบรักษา อย่าปล่อยให้เป็น เจ็บแล้ว ถ้าเจ็บแล้ว
- 12 เป็นขั้นสองขั้นสามนี้แน่แล้ว นี่ขั้นหนึ่งเข้าขั้นสองหมอบอก
- 13 ผู้วิจัย: เรายังไม่มีอาการอะไร
- 14 ผู้ป่วย 2: ไม่มีอาการอะไรเลย ถ้าหาก ตอนนั้นนะแน่แล้ว เพราะจันนะต้อง ต้องดูให้คี
- 15 ผู้วิจัย: แล้วเวลาทำแมมโมแกรมมันเจ็บไหม
- 16 ผู้ป่วย 2: ไม่เจ็บหรอก เครื่องนี้ แล้วก็ไปแอน แป็บเดียว (PS 17, 18)

คำแนะนำต่างๆข้างต้นของผู้ป่วยสองรายนี้มีให้แก่ผู้วิจัย เป็นคำแนะนำด้วยความปรารถนาดีเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งเต้านม เช่น ในถ้อยคำที่ว่า “รักษาตัวเอง อย่าให้เป็น” มีการแนะนำให้เข้ารับการตรวจคัดกรองร่วมด้วยสังเกตได้จากถ้อยคำที่ว่า “น้องนะ ตรวจดูบ้างว่ามันมี

อะไร พอมีอะไรจะได้รักษาไว ไม่ใช่ว่าสาวๆไม่เป็นนะสาวๆก็เป็นได้ อย่าได้ประมาท” ในบรรทัด 2-3 “ตรวจนะ ตรวจร่างกายนะ” ในบรรทัด 4 และคำแนะนำเกี่ยวกับการรักษา “ไม่ใช่อย่าให้เป็น ถ้าเป็นแล้วรีบ รักษา อย่าปล่อยให้เป็น เจ็บแล้ว ถ้าเจ็บแล้วเป็นขั้นสองขั้นสามนี้แย่แล้ว” ในบรรทัดที่ 11-12 คำแนะนำในตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นการพยายามแนะนำไม่ให้ผู้วิจัยประมาทว่าจะไม่เป็นโรคมะเร็งเต้านมเพราะไม่มีอะไรแน่นอน ผู้ป่วยแนะนำให้ผู้วิจัยหมั่นตรวจสุขภาพร่างกายและไม่ควรอายที่จะไปตรวจเช็คสุขภาพของเต้านมด้วยเครื่องแมมแกรม ซึ่งเป็นการตรวจที่ทำได้ง่ายและไม่เจ็บ และหากพบว่ามีอาการผิดปกติอะไรก็ให้รีบรักษาทันที หากปล่อยไว้จะทำให้ระยะของมะเร็งเพิ่มเป็นระยะที่สองหรือสามได้ ในคำแนะนำของผู้ป่วยได้แทรกประสบการณ์ความทุกข์ทรมานที่ได้จากการฉายแสงไว้ด้วยคือหลังจากฉายแสงแล้วจะกินลำบากแม้แต่กลืนน้ำก็ยังติดคอ ซึ่งผู้ป่วยเห็นว่าเป็นอาการที่ ทรมานจึงไม่อยากให้ผู้วิจัยประสบเหตุการณ์ดังกล่าว

นอกจากนี้ยังพบการแนะนำอื่นๆ ที่อาจสังเกตได้จากคำกริยาแสดงการแนะนำคำว่า *แนะนำ* และคำกริยาแสดงการกลบเกลื่อนคำว่า *ควร* *ไม่ควร* และ *น่าจะ* ตามด้วยการกระทำที่ผู้ป่วยคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้อื่น และการแนะนำนั้นมีการแนะนำแก่ผู้ป่วยมะเร็งด้วยกัน และแก่ผู้ที่ยังไม่ป่วยเป็น โรคมะเร็ง ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (399) ผมตอบไม่ได้หรือว่าสูตรสำเร็จในการรักษาคืออะไร ผมไม่ได้มีความรู้ ไม่มีประสบการณ์ในการรักษามากพอขนาดนั้น แต่ผมรู้ว่าอะไรดีต่อตัวผม เพราะฉะนั้นถ้าจะให้คำแนะนำ ผมคิดว่าคนที่ได้รับการรักษา คำถามแรกอย่าเพิ่งถามว่ารักษาด้วยอะไร รักษากับใคร แต่ผมคิดว่า เขาควรจะศึกษาก่อนว่ากระบวนการรักษามีอะไรบ้าง (PW 15)
- (400) อาหารจำพวกไขมัน โปรตีน แป้ง น้ำตาล หรือ อาหารเนื้อ นม ไข่ ไม่ควรกินมาก เพราะเซลล์มะเร็งจะเอาไปใช้เพื่อการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็ง (PW 29)
- (401) การบอกข้อมูลที่บุตรและภรรยาควรรู้อะไรไว้ก่อนตาย ย่อมมีประโยชน์แก่คนข้างหลังอย่างแน่นอน ก็ขึ้นอยู่กับว่าท่านจะบอกอะไรภรรยาบ้าง อะไรควรบอก อะไรไม่ควรบอก อะไรบอกแล้วถึงกับบ้านแตก ก็ควรระวังยับยั้งเอาไว้ก่อน อะไรที่บอกแล้วไม่เดือดร้อนใครก็น่าจะบอกเอาไว้ให้ละเอียดถี่ถ้วน จะได้ช่วยไม่ให้คนอยู่ข้างหลังต้องผจญกับความยุ่งยากลำบากโดยไม่จำเป็นเลย (PW 6)

(398) – (400) เป็นตัวอย่างการแนะนำที่พบได้บ่อยของผู้ป่วยที่มีให้แก่ผู้ป่วยด้วยกันและผู้ที่ยังไม่ป่วย อันได้แก่ การแนะนำเกี่ยวกับวิธีการรักษาที่ได้ผลดี “ถ้าจะให้คำแนะนำ แต่ผมคิดว่าเขาควรจะศึกษาก่อนว่ากระบวนการรักษามีอะไรบ้าง” ใน (398) และตัวอย่างการแนะนำเกี่ยวกับการดูแลเรื่องการบริโภคอาหารที่เหมาะสมและวิธี การผ่อนคลายความเครียดขณะเจ็บป่วย เช่น ในถ้อยคำที่ว่า “อาหารเนื้อ นม ไข่ ไม่ควรกินมาก” ใน (399) ส่วนใน ตัวอย่าง (400) เป็นตัวอย่างการแนะนำการเตรียมตัวก่อนเสียชีวิตว่า ควรบอกข้อมูลต่างๆที่สำคัญให้ลูกและภรรยาทราบอย่าง

ละเอียดถี่ถ้วน แต่อะไรที่ไม่ควรบอกภรรยาก็ไม่ควรบอก คงจะเห็นได้จากถ้อยคำที่ว่าถ้อยคำที่ว่า “น่าจะบอกเอาไว้ให้ละเอียดถี่ถ้วน” และ “อะไรบอกแล้วถึงกับบ้านแตก ก็ควรระวังยับยั้งเอาไว้ก่อน” การกระทำเหล่านี้เป็นการกระทำที่ผู้พูดเห็นว่าเป็นประโยชน์ และแนะนำด้วยความปรารถนาดีในฐานะที่เป็นผู้ที่ป่วยมาก่อนและมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตเหล่านี้มาก่อน จึงอยากให้ผู้ฟังนำ การกระทำเหล่านี้ไปปฏิบัติตามได้

การแบ่งปันประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งอยู่ในรูปภาษาแสดงการสั่ง ซึ่งผู้ป่วยมักสั่งให้ผู้ป่วยรายอื่นปฏิบัติตามเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ และจำเป็นแก่สุขภาพและการหายจากโรคของผู้ป่วยรายอื่นด้วย ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (402) ไม่ต้องกลัวขาดเกลือหรือกรดครับ ทุกวันนี้เรากินเค็มมากเกินไปแล้วครับ มันมากับอาหารหลายชนิด พวกเกลือและความเค็มนี้ ค่ะนั่นต้องลดครับของเค็ม ไขมัน โปรตีน พวกนี้เป็นปุย เป็นอาหารของมะเร็งทั้งนั้นครับ (DW 31)
- (403) ส่วนใหญ่ก็จะถามต่อไปว่ามีวิธีการรักษาอย่างไร ซึ่งผมบอกไปว่าวิธีการรักษาที่ผมเล่าไป ในรายการ รวมทั้งที่เล่าไว้อีกครึ่งในหนังสือเล่มนี้ในบท 21-22 นั้น ผมเพียงจะบอกเล่าเป็นประสบการณ์ให้เรียนรู้ แต่ผมจะบอกต่อไปว่า อย่างนำประสบการณ์ของคนอื่นมาเป็นประสบการณ์รักษาตัวเอง คนหนึ่งอาจรักษาวิธีหนึ่งแล้วได้ผล เป็นเพราะว่าร่างกายของคนคนนั้น มีผลตอบสนองต่อวิธีการรักษาแบบนั้น แต่อีกคนหนึ่ง ร่างกายเขาอาจไม่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยวิธีเดียวกันก็ได้ (PW15)
- (404) เพราะว่าการตัดตรงเนี่ยไม่รู้ว่าจะอาจจะหมดไปหรือเปล่า เพื่อที่จะไปฉีดให้มันเหมือนตายอะไรอย่างเงี้ย เพราะฉะนั้นหมอดึงบอกว่าเวลาหมอนัดพบเนี่ยห้าม ห้ามที่จะเลื่อนนัดหมอให้มาตามนัด เพราะว่าบางทีฉีดไปแล้ว 1 ครั้งบางทีตัวมันยังไม่ตายคืออะไรอย่างเงี้ย ถ้าเกิดแล้วหยุดแล้วมาอีกหนึ่งเงี้ย เท่ากับมันไม่ประคองประคองมันยังไม่ตาย ถ้าเชื่อมั่นยิ่งแรงอะไรเงี้ย (PS 29)

ในตัวอย่าง (401) – (403) เป็นการแนะนำการปฏิบัติตนผ่านรูปภาษาแสดงการสั่งที่อาจสังเกตได้จากคำว่า ต้อง ไม่ต้อง และ ห้าม ในถ้อยคำที่ว่า “ไม่ต้องกลัวขาดเกลือหรือกรด...คั่นนั้นต้องลดครับของเค็ม” ใน (401) และ “อย่างนำประสบการณ์ของคนอื่นมาเป็นประสบการณ์รักษาตัวเอง” ใน (402) และ “เวลาหมอนัดพบเนี่ยห้าม ห้ามที่จะเลื่อนนัดหมอให้มาตามนัด” ใน (403)

การแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษาส่วนหนึ่ง แสดงออกผ่านการทำวัจนกรรมการเตือน โดยพบการใช้คำกริยา เตือน อย่างตรงไปตรงมา และการใช้ถ้อยคำอื่นๆที่แสดงให้เห็นเจตนาในการเตือนของผู้ป่วย เช่น จะได้ระวังตัว เพื่อความสังวร เป็นข้อคิด และ เป็นสิ่งสะกิดใจ ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (405) ผมนำเรื่องนี้มากล่าวไว้ เพื่อเป็นข้อคิดสำหรับท่านผู้อ่าน เพื่อเตือนใจว่า ในร่างกายของเราทุกคนนั้น อาจจะมีเซลล์แปรเปลี่ยน...แต่ที่ยังไม่ปรากฏให้ตรวจพบได้ เพราะมันมักถูกภูมิคุ้มกันต้านทานต่อสู้ ยับยั้ง และกำจัดทุกเซลล์แปลกปลอมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา (PW11)
- (406) ผมโชคดีพอสมควรที่มีอาชีพเป็นนักเขียนและเขียนหนังสืออยู่กับบ้านที่ตั้งอยู่ริมน้ำเจ้าพระยา แถวถนนพริ นานๆจึงจะเข้าไปสูดคอนมูลอิสระจากท้องถนนในเมืองสักที ไม่ต้องสูดทุกวัน อย่างบางอาชีพที่ต้องเข้าเมืองเป็นประจำ ... แต่ที่นำมาเขียนบอกกล่าวไว้ ก็เพื่อผู้ที่กำลังทำศึก อยู่กับมะเร็งจะได้ระวังตัว และเพื่อความกังวลของผู้ที่ยังไม่เป็นมะเร็ง นอกจากผมจะไม่สร้างภาระให้แก่ภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นด้วยการพยายามหลีกเลี่ยงจากสภาพแวดล้อมที่อากาศเป็นพิษแล้ว ผมยังเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภูมิคุ้มกันด้วยวิธีการที่เรียกว่า วารีบำบัด และสุริยะบำบัด ตามที่ท่านผู้รับบอกไว้เป็นวิทยาทานในหนังสือที่ผมอ้างอิงข้างต้นอีกด้วย (PW 23)
- (407) ก็หวังว่าบันทึกเล่มนี้ จะเป็นสิ่งสะกิดใจให้คุณที่ยังไม่เคยจะต้องนุหรี ไม่เสียเวลาทดลอง เป็นแรงใจให้คุณที่เป็นทาสมันละเลิกเสียได้ ก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินแก้ เพียงแค่นี้ก็เป็นกุศลยิ่งแล้ว (PW 12)

รูปภาพแสดงเจตนาการแบ่งปันประสบการณ์การเป็นมะเร็งและการรักษาแบบอื่นๆที่พบคือ อภิภาษาแสดงเจตนาการแบ่งปันประสบการณ์การการเป็นมะเร็ง มักพบในปริจเฉทภาษาเขียนของผู้ป่วย เช่นการใช้คำว่า ความรู้ วิทยาทาน เรียนรู้ และ ประโยชน์ เช่น ถ้อยคำที่ว่า “ผมจึงควรนำประสบการณ์นั้นมาเป็นวิทยาทาน” ใน (407) “ผมเพียงจะบอกเล่าเป็นประสบการณ์ให้เรียนรู้” ใน (408) “ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้...ให้ทั้งสาระ ความรู้ และอุทาหรณ์ในการดำเนินชีวิต” ใน (409)

- (408) ครั้นต่อมาเมื่อผมเขียนเรื่องนี้ อันเนื่องมาจากความสำนึกในความรับผิดชอบที่มนุษย์พึงก่อคู่ต่อกัน ในเมื่อผมเชื่อมั่นและมั่นใจว่าผมหายจากมะเร็งด้วยวิธีการธรรมชาติ ประสานกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์กายภาพและวิทยาศาสตร์ทางจิต ในเมื่อผมก็พอมีสักยภาพในการขีดเขียนอยู่บ้าง ผมจึงควรนำประสบการณ์นั้นมาเผยแพร่เป็นวิทยาทาน (PW 23)
- (409) ผมเพียงจะ**บอกเล่าเป็นประสบการณ์ให้เรียนรู้** แต่ผมจะบอกต่อไปว่าอย่านำประสบการณ์ของคนอื่นมาเป็นประสบการณ์รักษาตัวเอง คนหนึ่งอาจรักษาวิธีหนึ่งแล้ว ดีผล เป็นเพราะว่าร่างกายของคนๆ นั้นมีผลตอบสนองต่อวิธีการรักษาแบบนั้น แต่อีกคนหนึ่งร่างกายเขาอาจจะ ไม่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยวิธีเดียวกันก็ได้ (PW 15)
- (410) ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ทั้งความบันเทิง ให้ทั้งสาระ ความรู้ และอุทาหรณ์ในการดำเนินชีวิตของท่านผู้อ่านได้ไม่มากนักน้อย (PW 10)

5.2.2 การแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ

ในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย เจตนาปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งอีกเจตนาหนึ่งที่อยู่เบื้องหลังการใช้ภาษาคือ การแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นในขณะที่เจ็บป่วยเป็นโรคมะเร็ง ซึ่งสังเกตได้จากรูปภาพแสดงอารมณ์ความรู้สึกทั้งด้านลบด้านบวกปรากฏอยู่ในปริจเฉทโรคมะเร็งของผู้ป่วย โดยพบการแสดงอารมณ์ความรู้สึกในด้านลบมากกว่าด้านบวก เช่น การแสดง ความเสียใจ แสดงการท้อแท้สิ้นหวัง การแสดงความกลัว การประชด การตัดพ้อต่อว่า การแสดง อารมณ์ความรู้สึกในด้านบวกที่พบได้บ้าง เช่น การขอบคุณ และการแสดงความหวังและกำลังใจใน การหายจากโรค

5.2.2.1 การแสดงความรู้สึกในด้านลบ

การแสดงอารมณ์ความรู้สึกในด้านลบของผู้ป่วยนั้นพบทั้งการแสดง ความเสียใจ แสดงการท้อแท้สิ้นหวัง การแสดง ความกลัว การประชด และการตัดพ้อต่อว่า

การแสดง ความเสียใจ ความท้อแท้สิ้นหวัง และความกลัว เป็นการแสดงความรู้สึกที่พบได้ มากในปริจเฉทภาษาเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย สังเกตได้จากคำกริยากลุ่มที่แสดงความรู้สึกเศร้า เสียใจท้อแท้ต่างๆ เช่น เสียใจ เศร้าใจ ทุกข์ใจ หงอยเหงา ท้อ ท้อแท้ ท้อถอย หมดหวัง ผิดหวัง กลัว และคำนาม เช่น ความเศร้าเสียใจ ความทุกข์ และกลุ่มคำที่แสดง ความกลัววิตกกังวลต่างๆ เช่น กระสับกระส่าย กลัว ความหวาดกลัว ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (411) ตั้งแต่เกิดมา ผ่านโลกหนาวร้อนๆมาถึง 40 กว่าปี พบคนคิดคนเลวมากี่มาก สุข ทุกข์ เศร้า โศก เสียใจ ผิดหวัง ท้อแท้ ประสบปัญหาชีวิตมากี่มาก แต่ความทุกข์ ความเศร้าเสียใจที่มากที่สุดก็ไม่ เท่ากับการที่ได้รู้ว่าตนเองป่วยเป็นโรคมะเร็ง ฉันจำได้ว่าขณะนั้นฉันอยู่ในภาวะของอารมณ์เศร้า หงอยเหงา ซึมเฉย ใจเหม่อลอย หม่นหมอง หมกมดล้วยตายอยากในชีวิต น้ำตาคลอเบ้า อยากรจะ อยู่คนเดียว เบื่ออาหาร ฉันเคยชอบกินก๋วยเตี๋ยวเย็นตาโฟลูกชิ้นปลาหน้าบ้านเป็นนักรับนา แต่ สำหรับวันนี้ฉันฝืนกินเข้าไปอย่างไรรสชาติ มันจืดชืด ผิดคอก ตีบตันจนกลืนไม่ลง ความซึมเศร้า นี้ถ้าเกิดขึ้นกับผู้ใด ก็เหมือนกับว่าคนกรตายทั้งเป็นมันทุกข์ระทม ทรมานใจ มองไปทางไหน ใจคอรู้สึกห่อเหี่ยว มีคมน อ่างว่าง เปล่าเปลี่ยว ฉันตัดสินใจไม่ถูกว่าจะนำพาชีวิตไปทางไหนดี มันไม่มีทางเลือกเอาเสียเลย ฉันเคยผ่านความทุกข์มามากมาย แต่ไม่เคยมีความทุกข์ใดที่จะ ยิ่งใหญ่มากมายเท่ากับความทุกข์ที่มีอยู่ในขณะนั้น ไม่ว่าจะทุกข์เรื่องครอบครัว การถูกช่วงชิง ให้ร้ายป้ายสี ความอยุติธรรมในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน ความทุกข์โศกที่เกิดจากความ สูญเสีย ฯลฯ ทุกครั้งนั้นหนักหนาสาหัสที่สุดของความทุกข์ทั้งหลาย (PW 13)
- (412) แต่ดิฉันเริ่มท้อเมื่อยังต้องรับเคมีบำบัดชุดใหญ่ อีก 4 ชุด ซึ่งเป็นยาที่มีฤทธิ์รุนแรงกว่าชุดเล็ก ฉีด ชุดแรกดิฉันต้องนอนที่โรงพยาบาลเลย เพราะผลข้างเคียงเรียกว่าทิวูณไม่รู้ก็เท่า เข้าใจว่าความ ทรมานแบบจะตายแต่ตายไม่ได้นี่เป็นอย่างไร ไข้ขึ้น 39-40 องศา ต้องเช็ดตัวตลอดทั้งวัน เจ็บ

ปากกลืนกินอะไรลำบากไปหมด นอนไม่หลับ ปวดเมื่อยลำ ไไม่มีแรง เป็นอย่างนี้ตลอดเวลา ความทรมาณแบบนี้ทำให้ดิฉันรู้สึกท้อถอยกับชีวิต ท้อถอยที่จะต่อสู้มาก ทุกคนในครอบครัวก็ทุกข์ไปด้วย (PW 3)

- (413) ผมพูดไปอย่างนี้แล้ว คนที่ได้ฟัง ได้อ่าน คงคิดว่าผมมีพลังใจที่ยิ่งใหญ่ แต่ผมยังคงเป็นเพียงมนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งมีความถดถอยท้อแท้เหมือนกันในยามที่ปวดท้องมากๆ ในยามที่ผมทำอะไรไม่ได้ นอกจากเดินเข้าไปห้องน้ำแล้วกลับมาปวดท้องต่อ ซึ่งชีวิตผมวนเวียนตั้งแต่แปดโมงเช้าถึงสี่ทุ่มอยู่กับห้องน้ำ ไม่ใช่เรื่องง่ายที่ใครสักคนจะมามีชีวิตอยู่ตรงนี้ (PW 15)
- (414) แต่ขณะนี้สิ่งที่ใจของดิฉันมันกระสับกระส่าย เดือดดิ้น เพราะต้องเผชิญกับสถานการณ์จริง เป็นครั้งแรกที่ดิฉันได้เริ่มรู้สึกว่า การกลัวยานั้นมันเป็นอย่างไร ที่ผ่านมามันไม่เพียงสาหัสต่างหาก ที่บอกว่าไม่กลัวความตาย ดิฉันไม่รู้เสียด้วยซ้ำว่าความกลัวความตายนั้นมันเป็นอย่างไร (PW 24)
- (415) ดิฉันกลัวตั้งแต่สิ่งที่บอกเล่าได้เป็นรูปธรรมคือ กลัวหมอ กลัวเครื่องมือเครื่องมือสมัยใหม่ กลัวการผ่าตัด กลัวการเสียด้านม โดยเฉพากลัวเสียด้านมฟรี กลัวการตัดสินใจผิด ทั้งหมดมันคงมาสรุปอยู่ตรงที่อาการกลัวตาย นั่นแหละ แต่เงื่อนไขเฉพาะหน้านั้น ดิฉันกลัวการตัดสินใจผิด (PW 24)

การแสดงความรู้สึกเสียใจ สับสน บางครั้งสังเกตได้จากรูปภาษาแสดงการถามเชิงสำนวนโวหาร (Rhetorical question) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามของผู้ป่วยแบบไม่ต้องการคำตอบและไม่ได้พยายามหาคำตอบ แต่เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกเสียใจ สับสนว่าวุ่นใจของผู้ป่วย โดยมักถามด้วยคำถามแสดงการถาม *ทำไม* และ *หรือ* เช่น “ทำไมต้องเป็นฉัน ด้วยนะ” และ “ฉันนะหรือที่เป็นมะเร็ง” ในตัวอย่าง (415) และการถามว่า “ทำไมต้องเป็นเรา แล้วทำไมต้องตอนนี้...ทำไมฉันต้องมาเป็นมะเร็ง ทำไมต้องเป็นตอนนี้...ทำไมฉันต้องเป็นตอนอายุสามสิบสอง” ใน (416)

- (416) ในใจของดิฉันก็อึ้งระรัวด้วยกระสุนมะเร็ง สมอมมีนา ทำไมต้องเป็นฉัน ด้วยนะ ทำไมต้องเป็นฉัน ด้วยนะ ที่เป็นมะเร็ง ทำไมต้องเป็นฉัน ด้วยนะ ฉันตามที่ปรึกษาไปกินข้าวเกี่ยวกับเพื่อนๆ ... แต่ในสมองจริงๆ กลับมีแต่ความคิดที่ตอกย้ำประโยคเดียวเท่านั้น แต่เวียนเข้าเวียนออกด้วยความถี่สูงเหลือเกิน ฉันนะหรือที่เป็นมะเร็ง ฉันนะหรือที่เป็นมะเร็ง (PW 25)
- (417) คืนนั้นดิฉันกอดบีบแล้วร้องไห้ฟูมฟาย ระเบิดมันออกมา “ทำไมต้องเป็นเรา แล้วทำไมต้องตอนนี้” เขาสูบหัวแล้วพาไปเข้านอน บอกว่าจะอยู่คู่วิวข้างนอกห้อง จริงๆเขาคุณ NFL (อเมริกันฟุตบอล) จนถึงเช้า ฉันแอบร้องไห้ต่อ ฟูมฟายและรำพึงรำพัน ซัน ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ซันเป็นคนดีของสังคม ทำไมฉันต้องมาเป็นมะเร็ง ทำไมต้องเป็นตอนนี้ แม่เป็นตอนอายุห้าสิบสาม ทำไมฉันต้องเป็นตอนอายุสามสิบสอง (DW 21)

คำถามเชิงสำนวนโวหารเหล่านี้แสดงให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกของผู้ถามว่ามีความเศร้าเสียใจเพียงใดที่พบว่าตนเป็นโรคมะเร็ง การแสดงความรู้สึกด้านลบอีกกลุ่มหนึ่งแสดงผ่านรูปภาษาแสดงการประชดประชัน และการตัดพ้อต่อว่า ซึ่งการประชดประชันนั้นเป็นการกล่าวถึงสิ่งหนึ่ง

ให้มีความหมายไปในเชิงประชดเสียดสี ความหมายที่ต้องการสื่อจึงมักตรงกันข้ามกับความหมายของรูปคำ เช่น การกล่าวว่า สวยมาก แต่หมายความตรงข้ามว่า ไม่สวยเลย ตัวอย่างการประชดในปริศนาโรคมะเร็งของผู้ป่วย เช่น การเรียกมะเร็งว่าเป็น ที่รัก ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วไม่ใคร่รู้สึกรักว่า มะเร็งเป็นที่รักของตนเลย เพราะมะเร็งเป็นเหตุแห่งความทุกข์ทั้งทางกายและใจ หรือการพูดถึง มะเร็งโดยใช้คำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม เช่น คำว่า คุณ ท่าน เป็นต้น ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (418) ทุกวันนี้ ...มะเร็งที่รักของนุ้ยได้ลูกกลม ไปที่กระดูกนุ้ยแล้วนะ นุ้ยก็อยากจะดูเหมือนกันว่า มันจะโกรธแค้นเคืองทำให้นุ้ยปวดสั๊กแกล่ไหน ตอนนี้นุ้ยรู้อยู่อย่างเดียวว่าถ้านุ้ยตาย มะเร็งที่รักของนุ้ยก็ต้องตายด้วย เราต้องตายพร้อมกัน นุ้ยจะไม่ยอมแพ้ จนวาระสุดท้ายของนุ้ย (PW 27)
- (419) คุณมะเร็งท่านก็ยังอยู่ดี พูนสุขเสียดอีก เติบโตตามวันเวลา โตขึ้นจนผิดหูผิดตา กระนั้นตัวฉันก็ยังพอจะเรียกได้ว่าอยู่ดีเช่นกัน ในใจยังมีสุขอยู่ที่ในเมื่อต้องอยู่ด้วยกันต่อไปจนกว่าจะร้างรากันไปข้างหนึ่ง ฉันก็ต้องยอมรับความจริง ต้อนรับแต่ละวันด้วยท่าทีใหม่ ไม่คาดหวังและไม่สิ้นหวัง (PW 25)
- (420) หากชีวิตช่วงนี้ไม่มีความเบิกบานผ่องใสหล่อเลี้ยงใจ คุณมะเร็งคงไม่อนุญาตให้ฉันอยู่ดีมีสุข พอควรที่จะมานั่งเล่าเรื่องนี้เป็นแม่ชีแว (PW 24)
- (421) คิดเสียว่าเป็นมะเร็งก็ดีนะ ถ้าไม่เป็นมะเร็ง เราคงเป็นคนเหี้ยมโหดเหมือนเก่า (DW 31)
- (422) มะเร็งทำให้เราคิดว่า ใครต่อสู้นะมะเร็งได้เหมือนคนนั้นตรัสรู้แล้ว พออาการมะเร็งเริ่มดีขึ้นๆ รู้ทันที่ว่าทำไมจิตใจเราเห็นอะไรดีไปหมด ผมไปสะกดมิดพร้าทำแหก เรายังขอบคุณมันที่ช่วยเตือนสติว่าจะเดินไปไหนต้องระมัดระวังทุกอย่างก้าว ที่หลังอย่าชุ่มซำแบบนั้นอีก (DW 31)
- (423) เจ้าเคมีบำบัดมันมีประโยชน์ มันมาช่วยจัดการพิชิต การก่อตัวของเซลล์มะเร็งมันมาช่วยชีวิตฉัน ฉันยังต้องขอบคุณมัน เรื่องจะมาโทษว่าเหตุที่ฉันสารรูปยับยีนเพราะไปรับเคมีบำบัดมา จักว่าเป็นการเนรคุณ อันนี้ไม่ถูก (DW 21)

ใน (417) ผู้ป่วยประชดประชันด้วยการเรียกมะเร็งว่าเป็นที่รัก ซึ่งขัดแย้งกับข้อความที่ตามมาว่ามะเร็งเป็นเหตุให้เกิดความเจ็บปวดในร่างกายและเป็นเหตุให้เสียชีวิตได้ ดังจะสังเกตได้จากถ้อยคำที่ว่า “ทุกวันนี้ ...มะเร็งที่รักของนุ้ยได้ลูกกลม...มะเร็งที่รักของนุ้ยก็ต้องตายด้วย เราต้องตายพร้อมกัน” นอกจากนี้การเรียกมะเร็งว่า คุณมะเร็ง และ ใช้สรรพนาม ท่าน ในถ้อยคำที่ว่า “คุณมะเร็งท่านก็ยังอยู่ดี” ใน (418) ก็แสดงให้เห็นการประชดประชันด้วยการแสดงความสุภาพมากเกินไปอีกด้วย โรคมะเร็งซึ่งไม่ใช่บุคคลที่ต้องเคารพนบอบ นอกจากนี้การใช้อุปถัมภ์ คุณ ท่าน ที่แสดงการเปรียบมะเร็งว่าเป็นบุคคลที่มาอาศัยอยู่ในร่างกาย ช่วยให้เกิดความหมายบังงึ้โดยนัยเชิงคำนิปริศนาโรคมะเร็งว่าเป็นผู้มาอาศัยอยู่ในร่างกายโดยที่ไม่อยากให้มาอยู่ (แต่ไม่สามารถเชิญหรือไล่ออกไปได้) ทำให้เจ้าของร่างกายเกิดการเจ็บป่วย แล้วยังเจริญเติบโตในร่างกายของผู้ป่วยอย่างสมบูรณ์พูนสุข ถ้อยคำที่ว่า “คุณมะเร็งคงไม่อนุญาต” ใน (419) ก็เป็นการประชดเช่นกันและแสดงให้เห็น

ตัวอย่างการใช้อุปลักษณ์และหน้าที่อุปลักษณ์ของอุปลักษณ์ในการสื่อเจตนาของผู้พูดซึ่งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในบทที่ 6

ใน (420) ถ้อยคำที่ว่า “คิดเสียว่าเป็นมะเร็งก็คินะ” เป็นการพูดตรงกันข้ามกับความจริง เพราะการเป็นมะเร็งจริงแล้วไม่ใช่สิ่งดีในความคิดของผู้ป่วยและคนทั่วไป อีกประการหนึ่งถ้อยคำที่ว่า “คิดเสียว่า” ที่อยู่ต้นประโยคก็ช่วยแสดงให้เห็นว่าเป็นเพียงการพยายามหาข้อดีของการเป็นมะเร็งเท่านั้น จากตัวอย่าง (421) ข้างต้น การใช้คำว่า *ตรัสรู้* เป็นการกล่าวประชดประชันโดยใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม เพราะคำว่า *ตรัสรู้* เป็นคำที่ปกติแล้วไม่ใช้กับการรู้หรือการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ชีวิตทั่วไป แต่ใช้เฉพาะในกรณีการรู้แจ้งของพระพุทธเจ้าเท่านั้น คำว่า *ขอบคุณ* ในถ้อยคำที่ว่า “เรายังขอบคุณมันที่ช่วยเตือนสติ” ในตัวอย่างเดียวกันนี้ก็แสดงถึงการขอบคุณแบบไม่จริงใจเพราะเป็นการขอบคุณมะเร็งซึ่งเป็นสิ่งที่ทำร้ายร่างกายและทำลายชีวิตผู้ป่วย การขอบคุณเคมีบำบัด ในตัวอย่าง (422) ที่ว่า “ฉันยังต้องขอบคุณมัน” ก็เป็นการขอบคุณแบบไม่จริงใจเช่นกัน และการใช้คำว่า “*เนรคุณ*” ก็เป็นการกล่าวในเชิงประชดด้วย เพราะเคมีบำบัดแม้จะมีประโยชน์ในการรักษาแต่ก็ทำให้ร่างกายทรุดโทรมอย่างมาก ดังในถ้อยคำที่ว่า “*สารรูบยับยีนเพราะไปรับเคมีบำบัดมา*” ซึ่งคำว่า *ยับยีน* เองก็เป็นการประชดโดยการใช้คำที่ให้ความหมายเกินความเป็นจริงอีกด้วย

การตัดพ้อเป็นการพูดในเชิงน้อยใจและมักจะมาพร้อมกับการต่อว่า การตัดพ้อต่อว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกไม่พอใจของผู้ป่วยที่มีต่อสิ่งต่างๆ ที่พบบ่อยคือ การตัดพ้อต่อว่าโรคมะเร็ง และตัดพ้อต่อว่าตนเองที่ไม่ดูแลสุขภาพของตนให้ดีทำให้ต้องป่วยเป็นมะเร็ง หรือต่อว่าตนเองที่ไปทำกรรมไม่ดีไว้ในอดีตทำให้ต้องมาเจ็บป่วยเป็นโรคมะเร็ง รูปภาพที่บ่งบอกว่าเป็นการตัดพ้อต่อว่า เช่น คำกริยา *ตัดพ้อต่อว่า* และคำกริยาอื่นๆ ที่แสดงการต่อว่าอย่างตรงไปตรงมาอื่นๆ เช่น *มะเร็งไม่มีมรรยาท ไสหัวไป* ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (424) ฉันเองรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณต่อมะเร็ง แม้กระนั้นก็อดตัดพ้อต่อว่าไม่ได้ ในเมื่อเห็นว่ามะเร็งออกจะลืมหูลืมตาแก้มขมขื่นมากไปหน่อย จึงคอยคิดหรือประท้วงอยู่เนืองๆว่า อย่าทำอะไรให้เอะอะตึงตังโง่งฉ่างนักไม่เหมาะแน่ ฉะนั้นในฐานะเจ้าของบ้านย่อมกลัวบ้านพังอยู่เหมือนกัน ถ้านายคอยแต่จะทะเลาะบ้านฉันอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน ฉันยอมทนไม่ได้เอง จะต้องวางใจให้ตกลงกันบ้าง กล่าวคืออย่าให้เพื่อนทำลายบ้านและเฟอร์นิเจอร์ของฉันเป็นอันขาด และขอให้อยู่เป็นที่เป็นทางหน่อยและเมื่อจะส่งสัญญาณอะไรให้ฉันรับรู้ก็ต้องใช้ภาษาสุภาพหน่อย (PW 38)
- (425) ตัวก่อการร้ายชื่อมะเร็งไม่มีมรรยาทนะครึบ ทั้งๆที่ผมนอนหลับอยู่แต่ๆมันยังไม่รู้จักเกรงอกเกรงใจ *ส่งความปวดมาปลุกให้ผมตื่น-ลุกขึ้นฉี่...คินละ 10-20 นน!* (PW 5).
- (426) ฉันกับแกอยู่ร่วมกัน ไม่ได้ เพราะฉันไม่ให้แกอยู่ แม้ว่าแกจะเป็นเซลล์ เป็นเลือดเป็นเนื้อของฉัน นี่คินมากเรแล้วรือจลามปามทำเพื่อนให้เนาไปคิ้ว แกอยู่กับฉันไม่ได้ เตรีมตัวเก็บข้าวของและไสหัวไป (DW 21)

ในตัวอย่างข้างต้นผู้ป่วยตัดพ้อต่อว่าโรคมะเร็งด้วยอุปลักษณ์ที่แสดงให้เห็นการเปรียบ
 มะเร็งเป็นบุคคลคนหนึ่งที่มาอาศัยอยู่ในบ้านของผู้ป่วย แต่ไม่มีความเกรงใจเจ้าของบ้าน ทำเสียงดัง
 เอะอะ ทำลายเฟอร์นิเจอร์และฝาบ้าน ซึ่งบ้านเปรียบได้กับร่างกายของผู้ป่วย เฟอร์นิเจอร์และฝา
 บ้านเป็นอวัยวะในร่างกาย เจ้าของบ้านก็คือผู้ป่วย ถ้อยคำนี้แสดงให้เห็นการใช้อุปลักษณ์เพื่อนซึ่งเป็น
 ส่วนหนึ่งของมโนอุปลักษณ์ “โรคมะเร็งเป็นเพื่อน” เพื่อตัดพ้อต่อว่าโรคมะเร็ง ซึ่งผู้วิจัยจะขอ
 กล่าวถึงเรื่องการใช้อุปลักษณ์เพื่อทำวจนกรรมต่างๆ โดยละเอียดในบทที่ 6

ตัวอย่าง (424) เป็นการต่อว่ามะเร็งอย่างตรงไปตรงมาด้วยถ้อยคำที่ว่า *ไม่มีมรรยาท และ ไม่
 รู้จักเกรงใจ* ที่ทำให้ผู้ป่วยต้องปวดและถูกมาบีบเสาะประมาณ 10-20 ครั้งต่อคืน ส่วนในตัวอย่าง
 (425) มีการต่อว่ามะเร็งอย่างตรงไปตรงมา พร้อมขับไล่ไสส่งมะเร็ง ด้วยถ้อยคำว่า “เป็นเลือดเป็น
 เนื้อของฉัน นี่ดันมาเกรแล้วริอาจลามปามทำเพื่อนให้เน่าไปด้วย” และ “เกออยู่กับฉันไม่ได้ เตรียม
 ตัวเก็บข้าวของและไสหัวไป”

นอกจากนี้ยังมีการต่อว่ามะเร็งอย่างตรงไปตรงมาด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ เช่นการใช้คำว่า
เฮงซวย ชั่ว และ ไข่ ในถ้อยคำที่ว่า “ผมโดนโรคร้ายมะเร็งเฮงซวยนี่เล่นงานเอาเสียแล้ว !!” (426)
 “มันถึงได้ผยองแพรวเชื้อชั่ว” ใน (427) และ “ไอกาฝากนี่มันก็โคขื่นเรื่อยๆ” (428)

- (427) ไปทำอุลตราซาวนด์และตัดชิ้นเนื้อต่อมลูกหมากไปตรวจ โดยคุณหมอสุกนเรียบร้อยแล้วครับ ก็
 เป็นอันรู้แจ้งชัดถนัดนี้ ผมโดนโรคร้ายมะเร็งเฮงซวยนี่เล่นงานเอาเสียแล้ว !! (PW 6)
- (428) มะเร็งต่อมลูกหมากที่ผมเป็น จึงไม่ใช่โรคน่าสมัย หรือหายาก แต่โดยที่ยังไม่มียาวนานได้น็อก
 เอาต์โรคนี้อยู่ มันถึงได้ผยองแพรวเชื้อชั่วเขมือบความเป็นชายให้กระแคว่ตายได้บ่อย (PW 5)
- (429) มะเร็งมันไม่ใช่เชื้อโรค และมันไม่ได้รับการด้วยยาปฏิชีวนะ มันไม่ใช่ไวรัสหรือแบคทีเรีย แต่มัน
 คือตัวเรา มันก็เหมือนกับกาฝากที่มาเกาะอยู่ที่ต้นไม้ ถ้าเรายอมให้มันสูบน้ำอย่างต้นไม้ใหญ่ที่
 กาฝากมันดูดน้ำออกจากต้นไม้หมดเลย โดยที่ไม่ได้ทำอะไรกับมันเลย ให้อาหารไอกาฝากนี่มันก็
 โตขึ้นเรื่อยๆ ในที่สุดต้นไม้ก็ถูกกาฝากกินตาย แต่ถ้าต้นไม้ไม่ยอมให้อาหารกาฝากมันก็จะอยู่
 ไม่ได้ (PW 10)

(429) – (431) เป็นตัวอย่างการต่อว่าตนเองของผู้ป่วย ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าเป็นการต่อว่าอย่าง
 ตรงไปตรงมา และประเด็นที่ต่อว่าตนเองมักเกี่ยวข้องกับการไม่สนใจดูแลสุขภาพของตนเองใน
 อดีตหรือการทำบาปในอดีต ทำให้ต้องเป็นมะเร็งในปัจจุบัน

- (430) โดยนิสัย ผมก็เป็นคนคิมน้อย คั้งน้ำไว้แก้วหนึ่ง วันหนึ่งยังไม่หมดเลย แล้วผมยังกลับไปรู้สึกว่ามี
 ได้น้ำจากกาแฟ ผมคิมน้ำได้เรื่อยๆ ตลอดทั้งวัน กาแฟเป็นน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตของผมก็ว่าได้ และไม่มี
 ผลต่อการอยากนอนอยากหลับของผมด้วย เรียกว่าผมใช้ชีวิตมีความสุขลักษณะหมดทุกอย่าง แต่ม
 ยังมีความเครียดที่เป็นปฏิกิริยาตัวเร่งให้เกิด “มะเร็ง” ได้อย่างดี (PW 15)

- (431) ฉันวิเคราะห์ทำความเข้าใจกับมะเร็งเต้านมอย่างเป็นทางการ... พอมาวิเคราะห์อย่างมีสติจึงได้ความกระจ่างว่า กรรมพันธุ์เอช ลักษณะการดำเนินชีวิตเอช ความเครียดเอช อาหาร อากาศ น้ำ สิ่งแวดล้อม ยังไม่นับรวมเหล่าบรรดาที่ท็อกซิกที่เพิล (Toxic People = คนที่อยู่ใกล้แล้วทำให้เราไม่มีความสุข) ที่ฉันเจอจากที่ทำงานที่ผ่านมา แล้วฉันก็มักจะพกความเครียด โดยเฉพาะเรื่องที่ฉันชอบแข่งกับเวลาไว้ตลอดเวลา ฉันมักจะผลักดันตัวเองด้วยการเอาผลงานและเวลาในการทำงานนั้นให้บรรลุมาเป็นดัชนีวัดประสิทธิภาพของตัวเอง ยิ่งเจ๋ง ยิ่งเนียบ ยิ่งเร็ว ยิ่งโปร (DW 21)
- (432) ผมได้ปริญญาเอกทางวิชาการก็จริง แต่ผมไม่ได้ปริญญาชีวิต... เราต้องเจอกับชีวิต นี่คือเรื่องสำคัญ แต่ผมไม่รู้เท่าทันชีวิต ถึงลงเอยด้วยการเจ็บป่วยครั้งใหญ่ (PW 15)

ตัวอย่าง (432) – (435) ที่จะนำมาเสนอต่อไป เป็นตัวอย่างการต่อว่าตนเองที่ได้ทำบาปกรรมเอาไว้ในอดีต ซึ่งการกล่าวโทษกรรมนั้นพบได้มากในภาษาของผู้ป่วย ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำที่ว่า “โทษกรรมตัวเองดีกว่า” ใน (432) “ฉันคงทำบาป” (433) “เวรกรรมชาติก่อนผมไปทำเวรทำกรรมอะไรมาหนอ ... หรือว่าตอนบึงปลาคุณอย่างเราเอาไม้เสียบปากปลาไปทะเลตุตุ” ใน (434) และ “รู้สึกว่าคุณผิด ทำกรรมไว้มาก ... ได้แต่โทษโชคชะตาเป็นบาปเป็นกรรมเป็นความอยุติธรรม” ใน (435) ตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการกล่าวโทษว่าตนเองเคยทำอะไรไม่ดีไว้ในอดีตทั้งในชาตินี้และชาติก่อน ซึ่งสะท้อนความเชื่อในเรื่องกรรมของผู้ป่วยซึ่งนับถือศาสนาพุทธด้วย

- (433) ถึงขั้นนี้แล้วซอร์รี่ไม่มีทาง! โทษกรรมของตัวเองดีกว่า (PW 6)
- (434) โรคที่ฉันเป็น มันคงเกิดขึ้นจากกรรมเก่าชาติก่อน ฉันคงทำบาป เอาสิ่งไม่ดี ของไม่ดีไปใส่ให้คนอื่นกิน ทำให้ร่างกายของเขาเน่าเสีย เจ็บปวดทุกข์ทรมาน ชาตินี้ ฉันจึงต้องมารับกรรม มาเป็นมะเร็งในชาตินี้ (PW 31)
- (435) “โอ้...เวรกรรมชาติก่อนผมไปทำเวรทำกรรมอะไรมาหนอ ชาตินี้ถึงยุ่งยากสาหัสถึงเพียงนี้ หรือว่าตอนบึงปลาคุณอย่างเราเอาไม้เสียบปากปลาไปทะเลตุตุ ผมลุกขึ้นนั่งตรงอยู่ในใจ เอา...สวนก็สวน ผมไม่มีทางเลือก พยาบาลสาวสองคนช่วยกันปลุกปล้ำสวนทวารผมจนสำเร็จ เป็นงานที่ไม่ง่ายนัก ผมเห็นใจเธอมากเหลือเกิน” (PW 6)
- (436) ระยะที่ 2 เป็นระยะที่ทุกซ์โทมนัส เสรีกังวล กลัวที่จะต้องผ่าตัด กลัวเจ็บ กลัวไม่สวยไม่งาม ไม่เหมือนคนอื่น คิดไปต่าง ๆ นานา โกรธ คุณเฉียว รู้สึกว่าคุณผิด ทำกรรมไว้มาก เป็นระยะที่เรียกได้ว่าตั้งแต่เกิดทุกข์อะไรก็ไม่สามารถเทียบเท่าได้ ระยะนี้เป็นช่วงที่ขมขื่นที่สุดในชีวิต ได้แต่โทษโชคชะตาเป็นบาปเป็นกรรมเป็นความอยุติธรรม พาน โกรธสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่ช่วย ทำดีไม่ได้ดี ทำไมต้องเป็นเราด้วย (PW13)

5.2.2.2 การแสดงอารมณ์ความรู้สึกในด้านบวก

การแสดงอารมณ์ความรู้สึกในด้านบวกพบได้น้อยกว่าการแสดงอารมณ์ความรู้สึกในด้านลบ ที่พบได้บ้างคือ การแสดงความขอบคุณ การยอมรับความเจ็บป่วย และการแสดงความหวังและกำลังใจในการหายจากโรค

การขอบคุณเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ป่วยต่อผู้ที่มีบุญคุณหรือผู้ที่ทำบางสิ่งบางอย่างให้กับผู้ป่วยและทำให้ผู้ป่วยรู้สึกดีหรือรู้สึกว่าเป็นหนี้บุญคุณ การขอบคุณในปริจเฉทภาษาเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วยพบว่ามักเป็นการแสดงความขอบคุณต่อ ครอบครัว แพทย์ และบุคคลต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลือขณะเจ็บป่วย นอกจากนี้ยังมีการขอบคุณโรคมะเร็งอีกด้วย อาจสังเกตได้จากคำกริยา *ขอบคุณ* ในถ้อยคำแสดงความขอบคุณ ซึ่งคงแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (437) ขอขอบคุณ คุณหมออนงค์ เพียรกิจกรรม แห่งโรงพยาบาลศิริราชที่ได้เอาใจใส่ดูแลรักษาผมมาตลอดเวลา 2 ปีเศษ ถึงแม้จะยังไม่หายขาด แต่ก็ยังมีลมหายใจอยู่ได้นานพอสมควร (PW 6)
- (438) ผมขอกราบขอบพระคุณ บุคคลต่างๆ เหล่านี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือผมในทุกๆ ด้าน ภรรยาและลูกๆ รวมทั้งพี่ชายและน้องชายของผม - เค็ง ธนิต เชิญ พิพัฒนสกุล - (PW 10)
- (439) ท้ายสุดนี้ ฉันต้องขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณทุกคนที่ทำให้ฉันมีชีวิตรอดยืนยาวจากโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองมาสามปีแล้ว นั่นคือ ท่านผู้บริหารโรงพยาบาลทุกท่าน คณะแพทย์พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ สุขภิบาล 3 และโรงพยาบาลศิริราชที่กรุณาดูแลเอาใจใส่รักษาคิดฉันเป็นอย่างดีเยี่ยม และสุดท้ายความสามรถเสมอไม่ใช่แค่ทางร่างกายเท่านั้น แต่ทุกท่านยังให้กำลังใจฉันด้วยความจริงใจเสมอ ... (PW 19)

นอกจากการการขอบคุณบุคคลและองค์กรต่างๆ แล้ว ยังพบการขอบคุณโรคมะเร็งอีกด้วย สังเกตได้จากการกล่าวคำว่า *ขอบคุณ* ตามด้วยการกระทำที่ตีต่างๆ ที่ผู้ป่วยคิดว่ามะเร็งได้กระทำให้ตน เช่น การขอบคุณที่โรคมะเร็งช่วยให้มีเวลาเตรียมตัวก่อนเสียชีวิตที่ว่า “แม่ขอบคุณมะเร็งที่ทำให้แม่ได้เตรียมตัว ได้เขียนอะไรทิ้งไว้ให้กับลูก” ใน (439) “ขอบคุณมะเร็งเหมือนกันนะ ที่ทำให้เรารู้จักตัวเอง รู้จักชีวิต” ใน (440) และ “ขอบคุณมะเร็ง ที่ทำให้ฉันรู้จักกลับมารักและดูแลตัวเองมากขึ้น” ใน (441)

- (440) แม่จะต้องจากลูกไปอย่างไรไม่มีวันกลับ ซ้ำหรือเร็วมันต้องถึงแน่ แม่ขอบคุณมะเร็งที่ทำให้แม่ได้เตรียมตัว ได้เขียนอะไรทิ้งไว้ให้กับลูก ก็ยังคิดว่าที่อยู่แม่ต้องจากลูกไปอย่างกะทันหัน โดยไม่ได้ตั้งใจเลย...(PW 27)
- (441) “ความจริงก็น่าขอบคุณมะเร็งเหมือนกันนะ ที่ทำให้เรารู้จักตัวเอง รู้จักชีวิต และทำให้ครอบครัวเรา ลูกเรา เริ่มรู้จักระวังตัวระวังสุขภาพ และเรายังมีเวลาให้กันมากขึ้น” “เดี๋ยวนี้มาคิดได้แล้วว่า ถึงเราไม่เป็นมะเร็ง เราก็ต้องตาย ก็แม่อายุตั้ง 66 แล้วนะ พอแล้ว อยู่คุ้มแล้ว แต่เราเป็นห่วงความรู้สึกของคนที่ยังอยู่มากกว่า แม่เองก็รับไม่ค่อยไหว เวลาคนที่เรารู้จักตายไป อย่างตอนที่น้องตายนี้ บ้านก็เหงา จิตใจก็ห่อเหี่ยว เลยคิดว่า ถ้าจะต้องมีใครเป็นอะไร แม่ขอไปก่อน” (PW 1)
- (442) หลังจากชีวิตมาสัมผัสภยันต์ มีคนเข้ามาทักทายคิดฉันเยอะมาก ทั้งให้กำลังใจและเข้ามาขอคำปรึกษา บางคนก็โทรศัพท์มาถาม ถึงวันนี้ก็ขอบคุณมะเร็ง ที่ทำให้ฉันรู้จักกลับมารักและ

ดูแลตัวเองมากขึ้น “ที่สำคัญ ถ้าดิฉันไม่ป่วย คงไม่มีโอกาสได้รู้จักกับเหล่ากัลยาณมิตรที่เข้ามาในชีวิตดิฉันพร้อมกับชีวิตอย่างแน่นอน (PW 50)

การยอมรับการเจ็บป่วย เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกอีกแบบหนึ่งที่พบในภาษาของผู้ป่วย สังกเกตได้จาก ถ้อยคำเช่น “จะตายก็กลับไปตายบ้านเอา ตัดสินใจแล้ว” ใน (442) และ “ข้างมัน กรรม อะไรเกิดก็เกิดไป ก็แก้กันไปซะใหม่ รักษาไป เราเป็นนี่เราอาจอยู่ถึง 70-80 ก็ไม่รู้ มันอยู่ไม่ถึงข้างมันเถอะ ลูกก็ไม่มี อะไรก็ไม่มี ตายก็ตาย” ใน (443) และกลุ่มคำกริยาแสดงการยอมรับ เช่น คำว่า *ยอมรับ* *ปลง* *ปลงตก* ดังจะเห็นได้ถ้อยคำที่ว่า “ผมเป็นคนประเภทปลงแล้วอยู่ได้” ใน (444) “ฉันได้แต่ปลงตก” (445) ส่วนตัวอย่าง (446) เป็นตัวอย่างการใช้คำว่า *ข้างมัน* ในภาษาพูดของผู้ป่วยซึ่งแสดงให้เห็นถึงการทำใจยอมรับสภาพเช่นกันดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (443) ให้ก็ให้ หมอให้ว่าอะไรก็เอา ตอนหลังนี้รับไม่ไหว เลือดมันไม่ขึ้น ไตก็ไม่ดี ให้ไป... (ได้อินไม่ชัด)... แพ้อะไรก็ไม่รู้ แล้วก็อาเจียนอะ อาเจียนมาก น้ำกินไม่ได้ ลิ้นมันแข็ง หมอบอกเลิกให้แล้ว ให้ไม่ได้แล้ว ก็นึกในใจให้ไม่ได้จะตายก็กลับไปตายบ้านเอา ตัดสินใจแล้ว... (PS 3)
- (444) ผู้วิจัย : แล้วตอนนี้คุณป้าอายุเท่าไร
 ผู้ป่วย : ตอนนี่ 64 ตอนที่ เป็น 62 60 นะ ไม่เป็นอะไรเลยในชีวิต ร่างกายนะ อยู่โรงเรียน นี่ไม่ได้คุย นะ เพื่อนครูบอกว่าหญิงเหล็ก คิดซิ คำนี้เขาให้ฉายาเราอะ สองคนเรากะเพื่อนเราอีกคนที่อ่อนกว่า เป็นเนี่ย มัน ไม่มีอะไรแน่ ไม่เสียใจ เคียวนี้ไม่เสียใจ ข้างมัน กรรม อะไรเกิดก็เกิดไป ก็แก้กันไปซะใหม่ รักษาไป เราเป็นนี่เราอาจอยู่ถึง 70-80 ก็ไม่รู้ มันอยู่ไม่ถึงข้างมันเถอะ ลูกก็ไม่มี อะไรก็ไม่มี ตายก็ตาย แต่ตอนนี้ยังตายไม่ได้ เพราะมีแม่อยู่ แม่อายุ 85 ต้องรักษาสุขภาพเพื่อแม่ก่อน (PS 18)
- (445) สิ่งแรกที่เป็นความจริงคือ ผมต้องยอมรับมะเร็งเข้ามาอยู่ในชีวิตอยู่แล้ว ผมต้องอยู่กับมันให้ได้ ผมยอมรับแต่ไม่ยอมแพ้ คำว่า ‘ปลง’ มันแปลได้สองอย่างคือ ‘ปลงแล้วอยู่ได้’ และ ‘ปลงแล้วอยู่ไม่ได้’ ตัวผมเป็นคนประเภทปลงแล้วอยู่ได้ คือ ปลงแล้วมีกำลังใจที่จะสู้ต่อ มีเป้าหมายในการสู้ต่อ แต่ปลงกับสังขาร ปลงกับโรคร้ายที่อยู่ในตัวเรา จิตใจเราไม่ไปกังวลอยู่กับมัน ถ้าปลงแล้วอยู่ไม่ได้คือหมดอาลัยตายอยากเลย ข้างแม่งไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป ไม่รู้จะอยู่ไปทำไมอย่างนี้ก็ตายแน่นอน (PW10)
- (446) ...ฉันไม่กล้าที่จะคิดเลยว่าความเจ็บปวดระยะสุดท้ายชนิดที่ ‘ทนไม่ไหว’ ของมะเร็งมันจะเป็นยังไง? เป็น เรื่องของ...กรรม...ฉันได้แต่ปลงตก ขณะที่พยายามข่มเปลือกตาให้ปิดลง จนสำเร็จได้ในที่สุด (PW 9)
- (447) เมื่อเวลาจะตาย เราไม่สามารถเลือกเวลา สถานที่ หรือโรคที่จะเป็นได้ ความเจ็บเป็นทุกขเวทนา จะให้ไม่เจ็บไม่ได้ ความทุกข์ทรมานจากโรค โดยเฉพาะความเจ็บจากโรคมะเร็งนั้นทุกข์ทรมานมาก ฉะนั้นจะต้องทำใจและเตรียมพร้อมที่จะต่อสู้กับมัน ทุกสิ่งทุกอย่างต้องไปถึงที่สุดตามวาระของมันเอง มันจะต้องเกิด-ดับไปตามกาลเวลา (PW 13)

การแสดงความรู้สึกในด้านบวกอีกกลุ่มหนึ่งคือการแสดงความหวังและกำลังใจ ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความหวังในผลการรักษา การหายจากโรคมะเร็งและความหวังที่ทำงานถึงบาง อย่างหลังจากที่หายจากโรคแล้ว การแสดงความหวังมักแสดงควบคู่ไปกับการแสดงออกถึงความมี กำลังใจของผู้ป่วยในการต่อสู้กับโรคและอดทนกับการรักษา ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นความ หวังและ กำลังใจของผู้ป่วยมีแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (448) คำพูดของลูกสาวทำให้ผมเกิดความเข้มแข็ง และถูกคิดขึ้นได้ว่าผมจะต้องต่อสู้กับโรคร้ายนี้ให้ ได้ นอกจากจะเพื่อชีวิตของตัวเองแล้ว ยังเพื่อคนที่ผมรักอีกหลายคน (PW 3)
- (449) ดิฉันได้คิดอีกครั้งว่า นี่ขนาดเขาไม่มีอวัยวะจริงอยู่ ก็ยังต้องพยายามฝึกใช้อวัยวะเทียม แล้ว ดิฉันเล่า ยังมีแขนข้างนี้เป็น วัยวะจริงอยู่ เพียงแต่ว่า ช่วงนี้มันไม่สบาย เป็นอัมพาตชั่วคราว ดิฉันก็ควรจะฝึกและพยายามฟื้นฟูมันต่อไป ดิฉันต้องพยายามสู้ มีมานะ ไม่ยอมจำนนต่อสภาพ เช่นนี้ ต้องมีกำลังใจที่จะฟื้นฟูมันขึ้นมา และนี่คือแขนจริง ไม่ใช่แขนเทียม (PW 22)
- (450) คราวนี้...ฉันพร้อมรับมือกับมันอย่างเต็มที่ แม้จะถูกขืนนังไม่ได้เหมือนเดิม ถ่ายท้องเหมือนเดิม และกินอะไรไม่ได้เหมือนเดิม อาการทุกอย่างเหมือนอย่างที่เคยเป็นครั้งแรก แต่ฉันเข้าใจแล้ว ว่า มันก็แค่อาการแพ้ยา ฉันต้องอดทน ฉันต้องสู้และอีกไม่กี่วันฉันก็หาย (PW 48)
- (451) เราต้องเป็นผู้ชนะโรค ไม่ใช่ให้โรคมารอบงำเราอะไรอย่างเนี่ย (PS 13)
- (452) ทุกวันนี้ ในโลกของการรักษามะเร็งไม่เท่ากับตายอีกต่อไป มะเร็งเท่ากับรักษาได้มากกว่า คือ มะเร็งในทุกวันนี้ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นโรคที่ตายได้ (Fatal Disease) แต่วันนั้นผมไม่ทราบหรอก รู้แต่ว่ามันป่วยได้ก็ต้องหายได้ ต้องมีวิธีการรักษา แล้วผมไม่เชื่อว่าผมจะตายง่ายๆ ผมไม่ได้ทำทนาย แต่ ผมต้องหาย เพราะนี่เป็นเพียงแค่ความปรารถนาแรงกล้าของชีวิตเท่านั้นเอง ว่าผมต้องหาย จากโรคนี้นี้ให้ได้ และเมื่อหายแล้วสิ่งที่ผมจะได้กลับคืนมาไม่ใช่ชีวิตเก่า แต่เป็นชีวิตใหม่ที่ ได้ เริ่มต้นขึ้นแล้ว ผมเริ่มต้นสร้างขึ้นในช่วงที่ป่วย ช่วงของความที่ครอบครัวเราอันหนาฝาคั่งขึ้น ได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น (PW 15)

ในตัวอย่างข้างต้น แสดงถ้อยคำที่ทำให้เห็นถึงความหวังและกำลังใจในการหายจากโรค ใน การรักษา และในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆของผู้ป่วย เช่น “ผมจะต้องต่อสู้กับโรคร้ายนี้ให้ได้” ใน (447) “ดิฉันต้องพยายามสู้ มีมานะ ไม่ยอมจำนนต่อสภาพเช่นนี้” ใน (448) “ฉันต้องอดทน ฉันต้อง สู้และอีกไม่กี่วันฉันก็หาย” ใน (449) “เราต้องเป็นผู้ชนะโรค” ใน (450) และ “มันป่วยได้ก็ต้องหาย ได้ ต้องมีวิธีการรักษา แล้วผมไม่เชื่อว่าผมจะตายง่ายๆ ผมไม่ได้ทำทนายแต่ ผมต้องหาย เพราะนี่เป็นเพียง แค่ความปรารถนาแรงกล้าของชีวิตเท่านั้นเอง ว่าผมต้องหายจากโรคนี้นี้ให้ได้” ใน (451)

5.2.3 การปลอบใจให้กำลังใจ (ของผู้ป่วย)

การปลอบใจให้กำลังใจเป็นอีกเจตนาหนึ่งที่พบในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย ซึ่ง พบทั้งการปลอบใจให้กำลังใจตนเอง การปลอบใจญาติ และการปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยมะเร็ง

รายอื่นๆ รูปภาพแสดงการปลอบใจมีทั้งที่เป็นการปลอบใจให้กำลังใจอย่างตรงไปตรงมา และการปลอบใจให้กำลังใจผ่านรูปภาพแสดงการอวยพร แนะนำ การสั่ง และการสัญญา ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (453) นู๋อยากให้คุณทุกคนที่ป่วยเป็นมะเร็ง อย่าคิดท้อแท้กับชีวิต อย่าคิดแม้กระทั่งจะฆ่าตัวตาย เหมือนที่ครั้งหนึ่งนู๋เคยคิด อย่าโกรธมะเร็ง จงยิ้มรับสู้กับมันเถอะค่ะ (PW 27)
- (454) ฉันอยากให้คุณที่เป็นมะเร็ง ใครก็ตาม อย่าท้อแท้ มันไม่สนุกนะคะ หน้าก็เหี่ยว ออกก็ตรม แหม! ออกหักเรื่องเล็กออกหักเรื่องใหญ่ จะไปมัวเศร้าอยู่ทำไม ทำใจให้สบาย มองโลกในแง่ดี มีสติอยู่กับปัจจุบันดีกว่า (DW 21)
- (455) อย่างกลัวมะเร็ง เรื่องนี้สำคัญมาก ถ้าใจสู้ ใจเข้มแข็ง ไม่หวาดกลัวความร้ายแรงของมะเร็ง ไม่คิดว่าตัวเองเกิดมาเพราะห่วย ร่างกายก็จะมีภูมิคุ้มกันมะเร็งสูง ถ้าเรากลัวความร้ายแรงของมะเร็ง ท้อแท้ ใจไม่สู้ ร่างกายก็อ่อนแอ ภูมิคุ้มกันมะเร็งก็ต่ำ (PW 29)
- (456) เพราะฉะนั้นอย่าทำอะไรให้ศัตรูเห็นว่าเราอ่อนแอ เราต้องสู้ มีจิตใจเข้มแข็ง และมีร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ สมดุลครับ จึงจะปราบมะเร็งได้ จำไว้ว่า “มะเร็ง หายได้ถ้าใจคุณสู้” ครับ... ต้องสู้... จึงจะชนะ เอาละครับ (PW 14)
- (457) จงมีความเชื่อมั่น...เชื่อมั่น และเชื่อมั่นว่าจะต้องหายจากโรคร้ายที่เป็นอยู่อย่างแน่นอน จะได้เกิดพลังใจ มีกำลังใจต่อสู้โรค และใช้ชีวิตอยู่อย่างเบิกบาน มีจิตใจสงบไม่เร่าร้อน ร่างกายก็จะสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อต่อสู้กับโรคร้ายและหายจากโรคได้เป็นอัศจรรย์ใจ (PW 13)
- (458) “คุณต้องชนะมันให้ได้ มันมาอาศัยตัวเราอยู่ ตอนนี้นมันวิ่งนำเราไปแล้ว 1 ก้าว เราต้องเข้มแข็ง และมีสติ ต้องเชื่อมั่นในแนวทางรักษา เราต้องวิ่งแข่งกับมะเร็ง ใครถึงเส้นชัยก่อน คนนั้นชนะ” (PW 31)
- (459) เมื่อทราบกันแล้ว ผู้ป่วยมะเร็งทุกคนคะ...ไม่ต้องกลัวยาเคมีบำบัดกันหรือคะคะ ทำใจให้เข้มแข็ง เตรียมร่างกายให้พร้อม พร้อมจะต่อสู้ และรับการรักษาจากหมอ มันไม่มีอะไรที่น่ากลัวไปกว่าที่พวกคุณเคยคิดกันไปเองหรือคะ (PW 18)

(452) – (458) เป็นตัวอย่างปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยรายอื่นผ่านรูปภาพแสดงการสั่งสังเกตได้จากคำกริยา *อย่า* *จง* *ต้อง* *ไม่ต้อง* ในถ้อยคำที่ว่า “อย่าคิดท้อแท้กับชีวิต อย่าคิดแม้กระทั่งจะฆ่าตัวตาย” และ “อย่าโกรธมะเร็ง” ในตัวอย่าง (452) “ฉันอยากให้คุณที่เป็นมะเร็ง ใครก็ตาม อย่าท้อแท้” ใน (453) “อย่างกลัวมะเร็ง เรื่องนี้สำคัญมาก” ใน (454) “จำไว้ว่า “มะเร็ง หายได้ถ้าใจคุณสู้” ครับ...ต้องสู้...จึงจะชนะ” ใน (455) “จงมีความเชื่อมั่น...เชื่อมั่น และเชื่อมั่นว่าจะต้องหายจากโรคร้ายที่เป็นอยู่อย่างแน่นอน” (456) “คุณต้องชนะมันให้ได้” (457) และ “ผู้ป่วยมะเร็งทุกคนคะ...ไม่ต้องกลัวยาเคมีบำบัดกันหรือคะคะ” ใน (458)

ตัวอย่าง (459) – (461) เป็นตัวอย่างการปลอบใจให้กำลังใจญาติและบุคคลใกล้ชิดของผู้ป่วย ได้แก่ การปลอบใจภรรยา ลูก และแม่แต่ แพทย์ ตามลำดับ

- (460) วันที่ผมไปฟังผล ผมไปกับภรรยา ก็รู้ด้วยกัน มากุยกัณฑ์หลังเขาก็ตกอกตกใจเหมือนกัน ผมบอกว่าคุณไม่ต้องเป็นห่วงหรอก ผมไม่ตายง่ายๆ ความเชื่อของผมคือ เป็นได้ก็ต้องหายได้ (PW 15)
- (461) ...แม่เองพยายามฝึกให้อยู่กับลมหายใจของตัวเอง สิ่งที่เป็นเพื่อนแม่ดีที่สุดตอนนี้คือลมหายใจ ภายของแม่จะเจ็บปวดแค่ไหน มะเร็งมันจะลุกลาม โกรธแม่แค่ไหน แม่ก็จะพยายามสู้ สู้ให้ถึงที่สุด (PW 27)
- (462) คุณหมอเล่าเสร็จเห็นผมไม่มีอาการอะไร ไม่รู้สึกตกใจและเศร้าสร้อย แก่ก็ยิ้มอย่างสบายใจ และก็บอกว่า “ใจเย็นๆ เสดนี้ น่าจะมีโอกาสหายได้ แต่ต้องมีการให้คีโมและฉายแสงอย่างต่อเนื่อง นะ” ผมก็รับปากกับคุณหมอว่า “ครับ ผมจะสู้กับมันครับ” (PW 10)

ในตัวอย่าง (459) ผู้ป่วยปลอบใจภรรยาด้วยรูปภาพแสดงการสั่งที่ว่า “ไม่ต้องเป็นห่วงหรอก” ส่วนในตัวอย่าง (460)-(461) ผู้ป่วยปลอบใจให้กำลังใจลูกและแพทย์ผู้รักษาผ่านรูปภาพแสดงการสัญญา สังเกตได้จากคำแสดงอนาคตกาล จะ ในถ้อยคำที่ว่า “แม่ก็จะพยายามสู้ สู้ให้ถึงที่สุด” ใน (460) ซึ่งเป็นรูปภาพแสดงการสัญญาที่ช่วยให้กำลังใจและความสบายใจกับลูกของผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี และ “ครับ ผมจะสู้กับมันครับ” ใน (461) ซึ่งช่วยทำให้แพทย์สบายใจขึ้นว่าผู้ป่วยยังมีกำลังใจในการต่อสู้กับโรค

นอกจากนี้ยังพบการปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยรายอื่นผ่านรูปภาพแสดงการอวยพรหรือขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การแสดงออกทางภาษาในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่พบได้บ่อยในวัฒนธรรมไทยเมื่อผู้พูดต้องการให้กำลังใจผู้ฟังด้วยความปรารถนาดี ซึ่งอาจสังเกตได้จากการใช้ถ้อยคำว่า เช่น ขออวยพร ขอภาวนา ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (463) ทำที่สุดนี้ผมขออวยพรให้เพื่อนยากที่เป็น โรคมะเร็งทั้งหลายจงอย่าท้อแท้ ต้องเข้มแข็งมีกำลังใจต่อสู้กับศัตรูอันร้ายกาจนี้ให้สำเร็จ (PW 3)
- (464) ขอให้ผู้อ่านที่คิดจะทำสัลยกรรมตกแต่งเด็ตามใหม่ทุกท่านจง โชคดี โชคดี และ โชคดี ได้เด็ตามใหม่ที่สวยงาม ตามที่ใจปรารถนา จนใครๆ อิจฉา (PW 13)
- (465) จิงขอหวังว่า หนังสือ บาง – เบาล่มนี้ ใครป่วยได้อ่านได้ จบแล้วอาการ ไข้ หายวันหายคืน !! (PW5)
- (466) ขอให้คุณได้เจอ “ของขวัญแห่งชีวิต” อย่างที่คุณปรารถนา ขอให้คุณได้มี “โอกาส” และอย่าละทิ้งโอกาสที่ดีของชีวิตคุณไป (PW 19)
- (467) ผมขอภาวนาให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายตลอดจนดวงวิญญาณของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ช่วยปกป้องรักษาทุกท่าน ให้หายจากโรคร้ายไข้เจ็บด้วยเถิด (PW 6)

การปลอบใจให้กำลังใจส่วนหนึ่งเป็นการกล่าวปลอบใจอย่างตรงไปตรงมาด้วยคำว่า เป็นกำลังใจ เป็นแรงใจ อยากให้กำลังใจ และ ปรารถนาให้มีกำลังใจ ซึ่งเป็นการที่ผู้ป่วยกล่าวให้กำลังใจผู้ป่วยมะเร็งรายอื่น เป็นการกล่าวที่มีความปรารถนาดีอยากให้ผู้ป่วยรายอื่นมีกำลังใจในการต่อสู้กับโรค ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

- (468) ผมขอเป็นกำลังใจให้กับท่านที่กำลังมีปัญหาในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาสุขภาพหรือปัญหาทางเศรษฐกิจ ขอให้ท่านมีสติในการแก้ปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีและขอกราบขอบพระคุณสำหรับกำลังใจที่ผมได้รับอย่างท่วมท้นจากทุกๆ ท่านครับ (PW10)
- (469) บันทึกลับบับนี่... อาจจะเป็นข้อคิดข้อเตือนใจได้ประโยชน์ให้ผู้ช่วยทุกท่านได้บ้างไม่มากก็น้อย นุ้ยขอเป็นกำลังใจ ขอให้ทุกคนจงลุกขึ้นสู้ สู้เพื่อตัวเอง และเพื่อคนที่คุณรักเอละคะ (PW 27)
- (470) มะเร็งทำให้ฉันมองโลกต่างจากเดิม มะเร็งทำให้ฉันปรับเปลี่ยนวิถีคิดใหม่ๆ ทำทุกอย่างให้เป็นเรื่องดีทำให้ชีวิต...ฉันอยากให้กำลังใจกับทุกคนคะไม่ว่าคุณจะเป็นคนป่วยด้วยโรคมะเร็งหรือไม่เป็นคนป่วย เนื้อหาทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้ ฉันอยากบอกว่า อยากให้ทุกคนมีความหวัง แม้ว่าจะท้อแท้เพียงใด ต้องอดทนนะคะ ถ้าหากคุณป่วยเป็นโรคมะเร็ง ฉันเป็นคนหนึ่งคะที่อยากให้กำลังใจคุณ อยู่เคียงข้างคุณ... (PW 18)
- (471) หวังว่าหนังสือของฉันจะช่วยส่งผ่านความสุขเหล่านี้ มุมมองดีๆ และสิ่งดีๆ ผู้ชีวิตของคุณผู้อ่านทุกคนได้ ฉันแค่หวังว่าฉันจะสามารถเป็นสิ่งเล็กๆ ที่จะเติมศรัทธาให้กับชีวิตของคุณและเป็นกำลังใจให้คุณได้ในยามที่คุณต้องการเพื่อนแท้สักคน (PW 19)

นอกจากนี้ยังพบการให้กำลังใจตนเอง ผ่านรูปภาษาที่เป็นคำถามเชิงสำนวนโวหาร ซึ่งเป็นคำถามที่ผู้ป่วยถามโดยไม่ได้ต้องการคำตอบ แต่เป็นการถามเพื่อสร้างกำลังใจให้กับตนเองของผู้ป่วย สังเกตได้จากคำแสดงคำถาม เช่น ทำไม ในถ้อยคำที่ว่า “ฉันจะจิตตกไปทำไม” ใน (471) และ “ทำไมเราต้องหดหู๋ ท้อแท้และโศกเศร้า” ใน (472) คำถามเหล่านี้ช่วยให้ผู้ป่วยได้ขบคิดและมีกำลังใจในการรักษาหรือมีกำลังใจในการมีชีวิตอยู่ต่อไปมากขึ้น

- (472) จุดที่ทำให้ฉันกระจางคือ ประโยคที่ว่า เกิด แก่ เจ็บ ตาย มันก็เป็นเรื่องธรรมดา ใช่มั้ย เป็นความจริงที่ทุกคนต้องเจอ มันคือ กฎของธรรมชาติ แล้วฉันจะจิตตกไปทำไม ในเมื่อนั้นมันคือกฎของธรรมชาติ ความจริงของ ชีวิต ใครๆ ก็ต้องเจอ (DW 21)
- (473) ความคิดที่ท้อแท้ หดหู๋ เศร้าหมอง มักเกิดขึ้นในยามที่เราารู้สึกว่าชีวิตเราแย่ต่ำต้อยที่สุด แต่ถ้าหากเรามองไปเบื้องหน้า มองภาพที่เขาแม่ และทุกข์กว่าเรา เราจะรู้สึกว่าการนี้ของเรายังดีกว่าเขา ทำไมเราต้องหดหู๋ ท้อแท้และโศกเศร้า เรามีแค่ต้องลุกขึ้นมามีกำลังใจที่จะเดินต่อไป และกำลังใจนี้แหละที่สำคัญที่สุด (PW 22)

5.3 สรุปผลการวิเคราะห์เจตนาปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็ง

ผลการวิเคราะห์เรื่องเจตนาปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งสรุปได้ดังแสดงในตาราง 3 ซึ่งเป็นตารางสรุปเจตนาและรูปภาพแสดงเจตนาในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์และผู้ป่วย

ตาราง 3 สรุปเจตนาและวignกรรมแสดงเจตนาในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็ง

ประเภทวignกรรม	เจตนาของแพทย์			เจตนาของผู้ป่วย		
	การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคและการรักษา	การรณรงค์ให้ป้องกันและตรวจคัดกรองโรค	การปลอบใจให้กำลังใจ	การแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษา	การแสดงอารมณ์ความรู้สึกร่างกาย	การปลอบใจให้กำลังใจ
การบรรยายเหตุการณ์	/			/		
การกำหนดให้ทำ	/	/	/	/	/	/
การแสดงอารมณ์ความรู้สึก			/		/	/
การสัญญา			/		/	/

จากตาราง 3 ข้างต้น แนวนอน คือ เจตนาที่พบในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์และผู้ป่วย แนวตั้งคือ ประเภทของวignกรรมที่แพทย์และผู้ป่วยใช้สื่อเจตนาต่างๆเหล่านี้ โดยเจตนาหลักที่พบในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของแพทย์ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษา การรณรงค์ให้ประชาชนหันมาใส่ใจในการป้องกันและตรวจคัดกรองโรคมะเร็ง การปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วย และการแสดงอารมณ์ความรู้สึก เจตนาหลักที่พบในปริจเฉทเกี่ยวกับโรคมะเร็งของผู้ป่วย การแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษา การแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย และการปลอบใจและให้กำลังใจผู้ป่วยมะเร็งรายอื่น ญาติของผู้ป่วยและตนเอง ซึ่งเจตนาเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วแสดงออกมาในรูปของวignกรรมหลัก 4 แบบคือ การบรรยาย การกำหนดให้ทำ การแสดงอารมณ์ความรู้สึก และการสัญญา

จากตารางจะเห็นได้ว่าแพทย์และผู้ป่วยใช้รูปภาพแสดงการบรรยายเมื่อต้องการพูดถึงธรรมชาติโดยทั่วไปของโรคมะเร็งและการตรวจรักษา โดยแพทย์ทำวignกรรมการบรรยายเมื่อต้องการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษาแก่ผู้ป่วยและประชาชนทั่วไป ส่วนผู้ป่วยทำวignกรรมการบรรยายเมื่อต้องการแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษาที่ได้รับ ซึ่งเป็น การกระทำวignกรรมแบบเดียวกันเพื่อแสดงเจตนาที่ต่างกัน

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าแพทย์ในฐานะผู้ให้การรักษาและผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งมากกว่าผู้ป่วยและประชาชน ใช้วignกรรมการกำหนดให้ทำมากกว่าวignกรรมแบบอื่น โดยใช้วignกรรมการกำหนดให้ทำในการแสดงเจตนาทั้งสามแบบคือทั้งในการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษา ในการรณรงค์ให้ป้องกันและเข้ารับการตรวจคัดกรองโรค และในการปลอบใจให้กำลังใจ ส่วนวignกรรมการแสดงอารมณ์ความรู้สึกแพทย์ใช้เฉพาะเมื่อต้องการปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยเท่านั้น

ผู้ป่วยในฐานะที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การเป็นมะเร็งโดยตรงหรือเป็นผู้ที่ผ่านการเจ็บป่วยมาก่อนใช้วงนกรรมการกำหนดให้ทำค่อนข้างมากเช่นกัน โดยมีการใช้วงนกรรมการกำหนดให้ทำทั้งในการแบ่งปันประสบการณ์การเจ็บป่วยและการรักษา (การแนะนำ การสั่ง และการเตือน) ในการปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยรายอื่นรวมทั้งบุคคลใกล้ชิด (การแนะนำและการสั่ง) และในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกบางอย่าง

วงนกรรมการแสดงอารมณ์ความรู้สึกเป็นอีกกลุ่มวงนกรรมหนึ่งที่พบได้มากในภาษาของผู้ป่วยแต่พบได้น้อยในภาษาของแพทย์ โดยผู้ป่วยมักใช้วงนกรรมการแสดงอารมณ์ความรู้สึกเมื่อต้องการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นขณะที่ตนเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็ง อันได้แก่ การแสดงความเสียใจ การแสดงความท้อแท้สิ้นหวัง การแสดงความกลัว การประชด การตัดพ้อต่อว่า การขอบคุณ การยอมรับโรค และการแสดงความหวังและกำลังใจ

วงนกรรมอีกกลุ่มที่พบในภาษาของผู้ป่วยและแพทย์คือวงนกรรมการสัญญา ซึ่งผู้ป่วยใช้เป็นกลวิธีในการแสดงความหวังและกำลังใจในการรักษาและหายจากโรค และเป็นกลวิธีในการปลอบใจให้กำลังใจ ในขณะที่แพทย์ทำวงนกรรมการสัญญาเพื่อปลอบใจให้กำลังใจผู้ป่วยเท่านั้น

เจตนาและวงนกรรมที่พบเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษากการใช้อุปถัมภ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของมโนอุปถัมภ์เกี่ยวกับโรคมะเร็งและการรักษาต่างๆที่พบ ดังจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยละเอียดต่อไปในบทที่ 6 ในลำดับต่อไป